

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nueis niekais jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokio yra grynioji ir tikroji katalikiškoji spauda.

Popiežius Pius Dešimtas.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybos principai bus atmeti.

Jurgis Washington.

VOL. I Metai I.

Tel. 620 So. Boston.

Organas Am. Lietuvių Kymo-katalikų Sv. Juczapo Darbininkų Sąjungos.

Tel. 620 So. Boston.

No 24

"Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

SO BOSTON, MASS. LAPKRIČIO (NOV.) 13 D. 1915 M.

Kooperacija tarp lietuvių ir jos svarba.

Nuo senokai jau Amerikos lietuviai kimba į kooperaciją. Daug buvo daroma bandymų. Yra nemažai ir gyvuojančių kooperatyvų krautuvių. Bet kad jos tarp lietuvių klestėtų, bujotų, tai toli gražu to negalima pasakyti. Iš esančiųjų didžiūma tik taip sau gyvuoja, o kitos vos kojas velka.

Nemažai kooperacijų sprogo, subankrutijo. Išlikusių didesnėse kolonijose, kaip antai Chicagoje ne viena kooperacija įsisteigė ir sprogo. Steigė jas socialistai, steigė "tautininkai." Lygiai visų krikas.

Kodel taip buvo, kodel negalėjo užsilaikyti kooperatyvų krautuvių?

Nemaža nepasisekimo priežastis buvo tai nemokėjimas veikti sujungtomis spēkomis, stoka sumanių, gabių, mylinčių tą darbo sritį, vedėjų. Nemažesnė, o gal didesnė, negu minėtoji, buvo nesisekimo priežastis, tai vedėjų nesąžiningumas. Kooperacijų vedėjai vaginėjo, dėdosi sau į kišenių ir taip pakrikdė naudingas įstaigas.

Ligšiol Amerikos lietuvių gyvenimo priskyje buvo socialistai ir laisvamaniai. Jie daugiausia viešame gyvenime vadovavo, jie teikė visuomenei toną, jie buvo lietuvių avangardu. Jie ir kooperacijose vadovavo, veikė, jas steigėdami.

Pastaruoju laiku lietuvių visuomenėje pradeda imti viršyti kita srovė, kita dvasia, kitas krypsnis žymiai užčiuopiamas tarp Amerikos lietuvių. Nubudo po ilgo letarginio miego katalikai. Katalikai stoja žymiai, gal jau ir žymiausiai veikiančiu lietuvių gyvenime.

Katalikai imsis ir kooperatyvų veikimo.

Jau nuo pat "Darbininko" pasirodymo sąjungiečiai ėmė pageidauti straipsnių kooperacijos reikaluose. Jau iš to aišku, kad sąjungiečiai rūpi taisy dalykas, kad jie imsis to dalyko.

"Darbininkas" laipsniškai, nuodugniai ėmė kooperacijos dalyką gvildinti.

Iš jau duotųjų "Darbininke" straipsnių, skaitytojai matė, kad ir Anglijoje, kur dabar geriausia gyvuoja kooperatyvų sąjunga, iš pradžios neturėjo pasisekimo — krikas, nebuvo parėmimo, gerio sutvarkymo, o gal buvo ir nesąžiningumo.

Gal taip bus ir pas lietuvių. Lietuviai pradžioje neturėjo kooperatyvų veikimo pasisekimo, nebuvo tarp lietuvių, kurie su atsidavimu būtų veikę toje naudingoje srityje, kurie būtų mylėję tą darbą. Po ilgų bandymų, po nepasisekimų gal būsimieji laimingesni, gal turėsime geresnį pasisekimą. Atsirastų sumaningesnių, sąžiningesnių, tad dalyką mylinčių vedėjų ir kooperatyvų veikimas pas mus sustiprės.

Kooperacijos svarba yra didi ir daugiapusi. Kels mėsdiaginių gerbių, auklės broliškumo dvasią, lavins veikti sujungtomis spēkomis.

Norime, kad mumis indomautų svetimačiai, norime gauti politiškos laisvės savo tautai. Bet ką mes galime parodyti svetimačiams, kaip mes galime parodyti, jog esame pribrendę prie autonomijos.

Didžiosios tautos daug svarstė šiais laikais lenkų tautos klausimą. Išrodinėjo, kad jie kaip tauta, pilnai pribrendę prie plačios autonomijos.

Anglijos rimtieji mēnraščiai, berašydami apie lenkų tinkamumą prie autonomiško valdymo, labiausia guldė štai ant kokių išvedžiojimų. Visą svarbą dėjo ant prasitatinimo tarp lenkų kooperatyvų įstaigų, ant įvairių įstaigų, organizacijų. Išskaitliavo lenkų kooperatyvų įstaigų kapitalus, organų žaidimų skaičių ir turtą. Pasirodė, kad lenkų įstaigos, kooperatyviški sandėliai beturi milijoninius kapitalus. Tas anglams buvo didžiausias argumentas, kad lenkai moka veikti sujungtomis spēkomis, moka valdytis, tvarkyti savo reikalus.

Ir ištikro, kas gali aiškiau parodyti galę tvarkytis, veikti iš krūvos, kaip kooperatyvų įstaigos.

Jei seniau lenkai dėl nemokėjimo valdytis, dėl nemokėjimo tvarkyti savo reikalus neteko savistovybės, tai jie dabar didžiomis biznio įstaigomis parodo, jog moka veikti sujungtomis spēkomis, moka tvarkytis, turi sumanius vedėjus, sąžiningus vyrus.

Kuo mes galime pasirodyti?

Subraskime.

TAUTOS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS.

9 ir 10 lapkričio Pittsburghe įvyko antras Tautos Tarybos suvažiavimas. Dalyvavo visi 7 Tautos Tarybos nariai. Padaryta daug svarbių nutarimų tautos reikaluose. Nutarta atsiliepti į visuomenę keilais labai svarbiais reikalais. 10 lapkričio po pietų buvo Tautos Fondo valdybos posėdis, dalyvaujant vietiniams žymesniams Tautos Fondo veikėjams. Daug dalykų geriau sutvarkyta, kai kurie sumanyti naujai, Tautos Fondas pradės nuo šiol dar žymesnį ir platesnį veikimą.

Plačiau pranešime sekančiame numeryje; netrukus gi ir protokolus išspausdinsime.

IMK IR SKAITYK.

Mūsų skelbiamoji knygėlė **Imk ir Skaityk** jau veik visai gatava. Ateinančią savaitę užsisakiusiems bus išsiuntinėta.

Užsakymų turėjome daug. Atspausdiname 10.000.

Leidinyje labai puikus, labai gera popiera, puikūs pagražinimai puošia vidų, dailūs viršeliai. 48 puslapiai.

Jos kaina turėjo būti nemažiau kaip 10c. Bet pirmą leidinį parduodame po 5c.

Sąjungos kuopos, užsisakykite jį šimtais, gausite už pusę kainos, darykite biznį, išplatinkite naudingą knygę.

Kiekvienas skaitys ją su smagumu ir nauda.

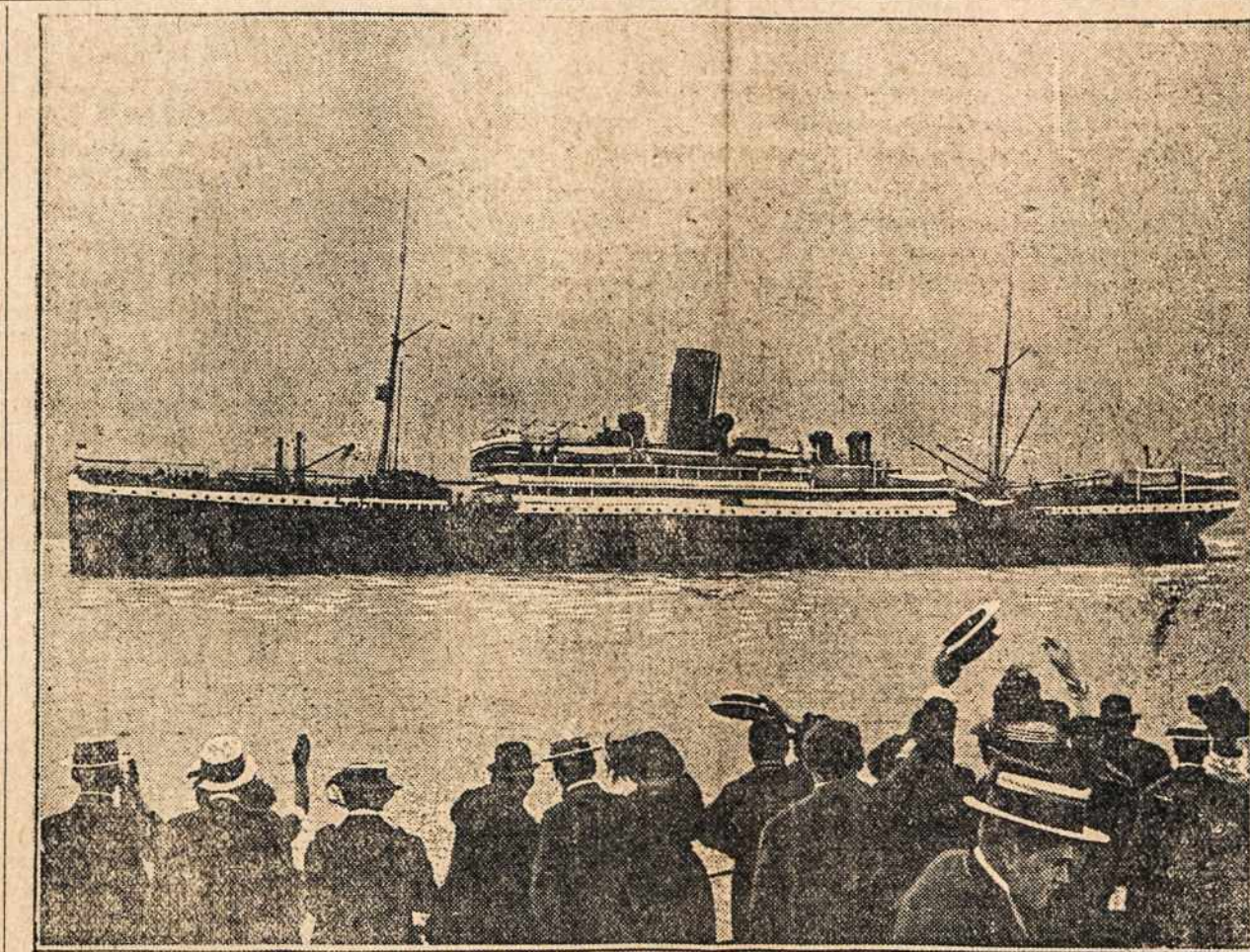

Photo by American Press Association. S.S. ANCONA, SUNK BY SUBMARINE. Ancona, kurs Viduržeminėje jūroje tonų tapo nuskandinta. Jo patatymas atsiėjo \$1.000.000.

MOKYS VISUS KARINIO MUSTRO.

Geneva. — Iš Atėnų atėjo žinia, skelbianti, kad Graikijos generalis štabas nusprendė įvesti priverstinį visiemis vyrams karinį muštą. Visi vyrai, kurie tik nėra buvę armijoje dabar bus lavinami.

KALBĖS APIE GINKLAVIMĄSI.

Washington, D. C. — Republikonų partijos senatoriai netolimoj ateityje atsilankys pas prez. Wilsoną apkalbėti ginklavimąsi reikalus. Prezidentas nori, kad tas klausimas nebūtų surištas nei su kokia partija, o visų būtų nutartas, kaip demokratų, taip ir republikonų.

PALEIDO PARLAMENTĄ.

Londonas. — Iš Atėnų atėjo žinia, kad Graikijos valdžia paleido parlamento atstovus.

Nauji rinkimai atsibus gruodžio 19 d.

IMS VYRUS ARMIJON.

Londonas. — Nuo pradžios gruodžio mėnesio Anglijoje prasidės ėmimas jaunų vyrų kariuomenėn. Taip skelbia lordas Derby, rekrutavimo direktorius.

Tie jauni nevedę vyrai, kurie iki gruodžio 1 d. iš liuso noro nestos armijon, tai priverstinai juos ims.

Tai negirdėtas, revoliucijoniškas Anglijoje dalykas.

Matyt niekas negelbėjo nei nuolatiniams Kitchenerio atsisaukimai, nei reklamos, nei oficerių prakalbos, nei teutonų zeppelinai, nei galon karalius atsisaukimas. Visi tie dalykai ir apsireiškimai nebuvo ganėtinu akstina visiems jauniems vyrams stoti armijon. Reikia prievartos.

KIEK ŽUVO SU ANCONA.

Londonas. — Pagal vėliau gautas žinias iš Neapolio, tai išeina, kad su Ancona žuvo mažiau žmonių, negu kad pirma buvo skelbta. Tikras skaičius nežinomas, bet žuvo tik apie 105.

Kiek žuvo amerikonių, tai dar nesusekta. Žuvo 20 su viršum. Bet tie žuvę tie amerikonių yra natūralūs, o ne čia gimę.

Kapitonas išsigelbėjo. Jisai pasakoja, kad teutonai šaukė net į valtis.

Kiti pasakoja, kad jau tuomet, kuomet garlaivis buvo užvestas ir stovėjo, tai teutonai jį apšaudė ir tarp pasažierių kilo neapsakoma panika. Daug pasažierių pamišo.

12 ŽUVO NUO BAIŠAUS VĖJO.

Great Bend, Kr. — Buvo kilus baisi viesula. Žuvo 12 žmonių ir sužeista apie 100.

NUSKANDINO DU SUBMARINU.

Londonas. — Iš Morocco atėjo pranešimas, kad Anglijos skraiduolis nuskandino du vokiečių submarinu Gibraltaro pertakoj.

ŽUVO ANGLIJOS LAIVAS.

Londonas. — Viduržeminėje jūroje žuvo Anglijos torpedinis laivas. Visi jūrininkai išsigelbėjo. Laivas užėjo ant sekulumos ir susidaužė.

SUVAŽIUOSIĄ TRYS KARALIAI.

Londonas. — Balkanų trijų valstybių karaliai — Rumunijos, Bulgarijos ir Graikijos ketina padaryti seimą Buchareste. Apkalbės karinį dalyką stovį ant Balkanų.

NAUJAS TALKININKAMS PAVOJUS.

Londonas. — Teutonai susirado naują veikimo vietą. Viduržeminėje jūroje pilna vokiečių submarinų.

Dviejų didžiųjų garlaivių nuskandintas — Dacia ir Ancona — parodo, jog jų ten jėgos yra didžios, jų submarinai ten gerai veikia.

Mat vokiečiai nori pakirsti kelią gabenimui kariuomenės į Balkanus.

Pastaruoju laiku Viduržeminėje jūroje teutonai nuskandino šiuos garlaivius: Francijos — France, Anglijos — Californian, Clan Mac-Alester ir Mororina.

Su tais garlaiviais žuvo apie 100 žmonių.

Anglai išgastyje, nes dabar kelyje daug transportų ir jie gali būti nuskandinti. Žmonių žūtį daugybė. Tuoj pasigsta tam tikri karės laivai transportų apgynimui.

ATSISIAUKUSIEMS.

Kuomet anuokart paskelbėme, jog ieškome jauno vaikiną į "Darbininką" spaustuve, tai tuoj atsisaukė bent pora tuzinų jaunikačių. Iš laišku matėsi dids jų noras "Darbininkui" tarnauti ir pasišvesti. Tas džiugino mus. Visiems skyrium atsakinėti neišgalėjome. Todėl šiuomi visiems pranešame, jog nuo šios savaitės pradžios dirba pas mus A. Kneizis iš Hartfordo, Conn. uolus vėkėjas tarp vyčių ir sąjungiečių. Jei ateityje darbininko prireiks, tai kreipsimės į atsisaukusius.

PASKOLINO PINIGŲ.

Londonas. — Anglija, Francija ir Rusija paskolino Graikijai \$8.000.000.

Graikijos premieras Skouloudis pranešė visiems talkininkų valdovams, kad Graikija prielanki jiems.

ALBANAI ATAKUOSIĄ SERBUS.

Londonas. — Iš Bucharesto atėjo žinia, kad albanai, skaičiuojant 60.000 atakuosią serbus. Eisią ant miestų Monastir ir Priserend.

RUSŲ PASISEKIMAI TIES RYGA.

Petrogradas. — Rusai skelbia, jog turėję pasisekimų ties Ryga. Skelbia šitaip:

"Ant kairiojo Dauguvos kranto ties Ikksul mūsų kareiviai paėmė Borsemuende dvirą. Be to paėmė keletą desėtkų nelaisvių ir du kulkosvaidžius. Priešininkas darė dvi kontratakas bet jos buvo atmuštos su dideliais priešių nuostoliais.

I vakrus nuo Batalovkos buvo smarkių susirėmimų. Ten 1.500 vokiečių kareivių ir 21 oficerias pateko nelaisvėn. Dar paimta 11 kulkosvaidžių. Truputį ankščiau ties Kolki buvo paimta 2.000 kareivių ir 50 oficerių."

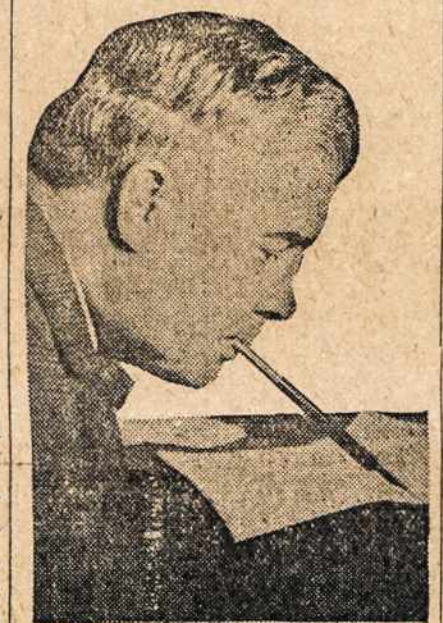
Pas popiežių atvažiavo vieno kairaujančių valstybių karaliaus pasiuntinys su svarbiu laišku paties karaliaus raštu. Nežinia, kokio tai karaliaus ir su kokių reikalų.

PRANEŠKITE TUOJ.

Uždėti ir vesti laikraštį yra nelengvas biznis. Sunkumų turėjo ir "Darbininkas." Sunkiausias ir kartu svarbiausias buvo tai adresų dalykas. Juk "Darbininko" administracija iš karto turėjo sutvarkyti bent 5.000 adresų. Be klaidų tokio darbo iš karto ir patyrusiems laikraščio vedėjams nebūtų galima atlikti. Pas musgi buvo naujūnų ir klaidos buvo neišvengtinios. Dabar jau ieiname tvarkon. Visų ėmėjų prašome pranešti apie visokius nereguliškumus. Tik adresus prašome rašyti kucaiškiausia.

KUOPOMS.

Del pilno sutvarkymo centro knygų norėtume gauti įstojimo aplikacijas tų, kurių dar negavome. Tą malonės atlikti kuopų raštininkai.

Gia parodoma Clevelando teisejas. 18 metų atgal jis buvo prie geležinkelio switchman. vieną naktį jis pateko po traukinio tekiniais ir liko be dešinės rankos. Septyni metai vieną naktį jis pateko po traukinio tekiniais ir liko be dešinės rankos. Septyni metai vėliau jis neteko kairės rankos. Su viena ranka jis pusėtinai galėjo savo darbą atlikti prie geležinkelio, nors jau nepatogumų. Netekęs abiejų rankų, jis nenusiminė. Kaip tik apleido ligoninę, tuoj stojo mokyklon ir mokinosi advokatūros. Pasiekė tikslo ir pastoj teiseju. Jis rašo įsi-kandęs plunksną.

Chicagoj pietų vakarinėje dalyje plėšikai padarė keletą apiplėšimų. Trys vagiliai sustabdė stryktarį apvogę konduktorių, paskui apiplėšė vieną restoraną ir keletą praeivių.

Mūsų didžiū rūpesniu yra nuolatai tobulinti ir gerinti "Darbininką." Tame, rodos, pamazėl pasivarome pirmyn. Sulaukiame vis daugiau pritarėjų, rėmėjų raštams ir pinigais. Sulaukiame vis naujų bendradarbių, naujų korespondentų. Tas mus džiugina, o kartu be abejonės ir mūsų skaitytojus.

Vis daugiau ėmėme rašyti apie pageidaujamą dalyką — kooperaciją. Kooperacija yra užsinteresavę lietuviai. Todėl, kam tik rūpi kooperacijos reikalai, kam rūpi pritraukti kuodaugiausia narių prie kooperatyviškų bendrovių, tai platinkite "Darbininką" numerius, kur apie kooperaciją rašoma. Žmonės su prate, susipažinę su kooperacija, dės prie jų.

LAI AUGA L. D. S. FONDAS!

L. D. S. FONDAS AUGA.

Pasizadėjimų paskolinti išmokėjimui "Darbininko" skolu vis daugiau gauname. Iš pat pradžių Bostoniečiai pasizadėjo duoti \$685.00. 22-ame numeryje paskelbėme dar \$150.00, pažadėtą Athol'io kuopos ir \$30.00 — Brooklyn 11-os kuopos (Nek. Praside. Pan. Šv. parapijos). Tai-gi išviso tada jau buvo \$865.00.

Dabar vėl gavome pasizadėjimų: iš Donoro, Pa. — \$10.00, (jau įmokėjo); iš Pittsburg'o — \$85.00; iš Homestead'o — \$75.00; iš Export, Pa. — \$25.00; iš Ellsworth'o — \$10.00; iš Worcester'io, Mass — \$50.00; iš Shenandoah'io — \$100.00 (jau gavome). Tai-gi išviso dabar gavome gatavais ir pasizadėjimų ant \$355.00; su pirmiau pažadėtais — \$1220.00. Visi pasizadėjusieji žada iki šių Naujų Metų atsiųsti savo pažadėtus pinigus.

Broliai ir sesers, kaitinkime darbininkų barometrą.

parlamento tapo ingaliotas apkrauti karinėmis mokesimis tuos pramononkus, kurie turi pelno del karės.

Delko mūsų katalikiškoji spauda silpnutė?

Už mūsų spaudžinto žodžio silpnumą kaltinti reikia net mūsų visuomenės atkalkulinti. Nemalonūs tai pasakymas, bet dar nemaloniaus man jį pasakyti, nei mūsų katalikams išgirsti. Ilgai misliu ar tarti tą žodį, ar ne. Žinau gerai, kad nekuriems nepatiks jis, gal nekuriems išrodys netik neisingu, bet net ir per daug šurkščiu. Tegul ir taip būna, pamisliau, bet joguei tariau žodį prieš savo žmones ne iš piktumo, bet kuogeriausiai velydamas, tad nors kiti galės išrodyti mano apsirikimą, džiaugsiuos. Pats vienas tojo klausimo iškėlimas į aikštę, jo debatavimas, daug padės jo suminikšnimui, išnaikinimui iš mūsų tarpo ką Dieve duok kuoveikias. Teišteisjs mano šitai užmetimą šv. Pavolo pasiteisinimas prieš savo pasekėjus, jog jis džiaugiasi, kad anuos savo šurkštesniu žodžiu į nuliudimą įvaręs, bet į nuliudimą, kuris paskubines pataisytas.

Tai-gi drjstu atkartoti, jog tarp priežasčių, sulaukančių mūsų presos išplėtojamą, reikia priskaityti ir mūsų žmonių, lietuvių ir žemaičių katalikų atkaklumą, didesni ir mažesni sulgy laiko ir vietos aplinkybių.

Mėginau išrodyti augščiau, kad daug užkenkė pas mus katalikų spaudai mūsų visuomenės nesupratimas ir abejingumas-neprielankumas. Kodel tas mūsų katalikiškoje tautoje yra? Kodel net mūsų mokinta jaunuomenė užauga, į žmones išeina tose baisesiose ir prazūdingose silpnybėse, kad pasakui visuomenės opinijos vadais palikę anie atsistoja į priešingą, nei kuriame buvo jų tėvučiai, kuriame yra jų broliai, seserys, abazą. Tėvas, motina—pamaldūs katalikai, taigpi broliai, ir seserys, gi kokios mokslo šakos diletantu palikę katalikiškos Lietuvos sūnus glaudžiasi prie savo šalies priešų—atskalnių, beverių rusų, pasileidusių supuvėlių lenkų, modernistų ar žydberniaujančių socialistų?

Gal jie nežino, kad katalikų šventa pareiga saugoti savo namus, savo šeimynas, kad anie nebūtų sudergioti, užnuodinti negeros spaudos vilyčiomis? Gal nežino mūsų kiek prasimokęs jaunimas, kad katalikams po miršinios nuodėmės bausmės draudžiama yra negerus raštus skaityti?

Gal jam nežinoma yra Ryne prie šv. Tavo Sosto Indexo Kongregacijos egzistencija? Kur tau?

Vos pramokę šiaip taip rusiškai sakinius registi mūsų nelaimingas lietuviškas vaikelis jau, kaip džiukai sako, zalbucina prieš inkviziciją. Išsižiojęs jieško uždraustų Motinos-Bažnyčios nuodų ir tankiai anuos beskaitydamas, nors nevisai suprasdamas, išvytas iš mokyklos už nesimokymą reikalingo mokslo, palieka sukydimo platintojo tėvynėje. Amerikon atvykęs dirbti tingėdamas, tokis išeina ant uoliausių išgverusių raštų platintojo, korespondento, net kalbėtojo taip vadinamose mūsų "prakalbese". "Jei aklas akla ves, abu į duobę įkris"—pasakė mūsų dieviškas Mokytojas. Tokių atkaklių "švietikų" klausio atkakliai—lietuviai katalikai... ir ipuolė mūsų visuomenė į baisiai dvokiančią duobę, kurios purvyne auga tokie žiedai, kaip Antonovai-Montvidai, Bagociai ir kitokie, tiksliai mūsų žmonių, "cieciliukiais" praminti kalbėtojai, kurie iš visų pajėgų kariauja prieš savo tėvų tikėjimą ir ano apgynėją—katalikų spaudą. Mūsų dvasiškijs, sulgy įsakymą šv. Tėvo ir savo vyskupų, barasi, kad žmonės neitų klausyti panašių kalbėtojų, kad negerų raštų nepriimtų ir savo namus ir t. t. Bet ar klausio savo klebonų katalikai lietuviai? Juk neužginamas yra faktas, kad daugelis mūsų žmonių net savo pamaldumo dalykus-maldaknyges, ražančius, škaplierius, paveikslus, kryželius, perka nuo jų, kurie aniems pagamina visokią antikatalikišką literatūrą. Ar gi čia ne atkaklumas? Kokioje kitoje tautoje pas katalikus rasime tokį fenomeną? Tokis pasakymas anglų, vokiečių, prancūzų ir kitų tautų katalikų drangijoje išsiskaito didžiausia sujūdimą, supulti visi išskoti tokio kulvartos vaisboriaus, kurs greta katalikų literatūros siūlo savo klientams nuodingą prieškatalikiškos spaudos geluonį. Gi pas mus tai paprasta kasdieninė duona. Nekartą rodosi net geri katalikai, knygų agentai, teisinasi priversti esą laikyti "kunigų ginamas" knygas. Pažiūrėkime į mūsų knygų pardavėjų margų margiausių katalikų, o persitikišite, kad teisybė sakau. Atsiminkime, kaip mūsų dvasiškijs daugelis netik savo pavyzdingu pasišventimu katalikiškos spaudos idėjai, bet ir uoliais pamokinimais iš sakyklos ar po namus kalėdodami persergia lietuvius katalikus nuo jų dūšioms gresenčio pavojaus, bet kas iš to? Uoliai dvasiškijs už savo rūpestingumą apie savo avelių dvasinę laimę yra vien su dumbalais sutremptami neretai jų pačių savo dvasiškių vaikelų. Jų kilnus motyvas irgi lieka sumindžiotas, įtariama jų uolumą žemame medžiagiško pelno troškime ir t. t.

Vėl klausiu sveikų, ar tai čia ne atkaklumo ženklai?

Dar vienas dalykas, kurio kitų anšviestų katalikiškų tautų viešame gyvenime veliui ieškotume. Išaugo pas mus spaudos rūšis, kuri visokiuose gyvenimo nesmagumuose ieško vien progos praplatinti savo netikusi raugą. Pasišianš kur prieš savo dvasišką vyres-

nybę (vyskupą ar vyskupo įsakymą sulig bažnyčios tvarkos pildanti kleboną) vienas ar kitas žmogelis—įsiskaršėdavęs ištaria koki žodį ant savo dūšios ganytojo, kurio pasakui gailisi. Bet, žiūrėk, atsiranda tuoj tenai Kristaus Bažnyčios priešas užtarytojo rolę—vilkas avies kailyje—išpučia mažą dalyką į didelį skandalą. Gavęs pagelbininkų, mėgina suerzinti gerus žmones, idant pekliškos neapykantos piktžolei užaugus, daugiaus žmonių atkristų nuo Bažnyčios ir daugiaus visokių negerų raštų, išgverusių laikraščių skaitytojų atsirastų. Apgailėtinai vaidai Philadelphiaus šv. Antano parapijoje pirm keliolikos metų pasibaigę net muštynėmis bažnyčioje ir anos uždarymu, skandalai Chicagos šv. Jurgio parapijoje net į mūsų literatūrą mėginta įtraukti neskanų pasikėsinimų prenumeratos keliu (renkant po 2 dol.) išleisti liudnos atminties Chicagos lietuvių "Istoriją," kelių metų vaidai šv. Juozapo parapijoje Scrantone, šv. Jurgio Shenandoah'ryje parapijiečių pasiūšaušimas prieš savo arciyvskupą, Waterbury'o ir New Britain'o nekurių puikorių pasiūšaušimas ir daugybė kitų—vis tai atrado geriausius bičiulius žinomųjų katalikų priešų eilėse. Panašūs broliškos neapykantos platintojai del biznio įkirkio net rimtesniems ne katalikiškiems laikraščiams, kurie pirmiau žaidavo ant mūsų žmonelių neįtikėjimo kunigijai.

Paklausykite ką rašo užpereitos savaitės Chicagos "Lietuvos" redakcija straipsnyje "Parapijų reikalai spaudoje:"

"Tulas laikraštis, kuriam mes buvome priminė, kad galima užsimti naudingesniais reikalais, negu parapijų reikalų pūtimais ir skandalais, dabar atsako, kad, girdi, parapijos prigulį daug žmonių ir tat laikraščiams esą svarbu svarstyti parapijų reikalus.

"Mes ir nesakėme, kad laikraščiams būtų negalima svarstyti tų reikalų. Bet rimtas parapijų reikalų svarstymas ir parapijų nesupratimų pūtimas ir skandalus ir "streikus"—yra du grieštai skirtingi dalykai... sensacijinis visokių "parapijų streikų" pūtimas—o kartais reporteriškoje formoje iškalno "pranešimas" apie neva rengiamus "streikus"—yra dalyku, kurio jokiis laikraštis, rimtai noris parapijų santikių sutvarkymo, neprisileis..."

Taip rašo "Lietuva," kurios nieks neįtars, juog ji "kuniginė."

Nepadyvių, kad žmonės, palioję katalikų pareigas pildę, nori iš adatos vežimą prisikaldyti, idant labiau suerzintus žmones prieš kunigus, atitraukti anuos nuo tikėjimo. Bet kad patys katalikai prie to darbo savo rankas prideda ir traukia žmones nuo katalikų spaudos, katalikų laikraščius "kuniginio biznio" lizdu vadindami, tai tą ne kitaip, kaip atkaklumu pavadinti tegalima.

Gal tautai kokia iš to nauda? Iškalbingai tesako jums ant šenadoriečiai, taip mūsų išgverusios spaudos išgirti ir palaikyti kelių metų atkakliame bylinėjimesi su dvasine vyresnybe. Seniausis ir turtingiausias, su šimtais vertelgų-biznierių, 10 tūkstantinė šenadorio naujokynė juk mažiausiai suaukojo visokiems visuomeniškiems reikalams (Saulės namams, Tautos Namams Vilniuje ir t. t.) Teko neseniai man girdėti, jog didžioji šenadorio naujokynė, p. Šimkui tenai atsilankius, per prakalbas surengtas Tėvynės—Lietuvos gelbėjimo reikalams, sudėjo—5dolerius. Nenorėsit gal tikėti, bet tai faktas.

Nuo katalikiškų laikraščių įtekmės dabar šenadorio lietuviai yra liūsi, anų neskaito. Tad-gi iš anų vaisyų pažinkime juos.

Dar vieną dalyką norėčiau pajudinti, kurs, man ding, užkenkė ir kenkia kaip kada mūsų spaudai. Tai iš mūsų taip vadinamų veikėjų, korespondentų, spaudos platintojų karts nuo karto apsiereiškijs priešingumas. Rašo kokis žmogelis šiaip-netaip sukliduoja korespondenciją į laikraštį. Redakcija, aną pataisius, išdailinus, patalpino. Neretai iš ano nužeminto korespondento pasidaro tikras nuobradas, reikalaujas, kad redakcija vien jo akimis ir dalykus žiūrėtų, jo prota vei-

Dievas ir Tėvynė.

Dievas ir Tėvynė! Kaip mės la yra mums šitie žodžiai. Kaip jie linksmi, iškilmingai išsileija iš širdžių lietuvių. Kaip jausmingai tuos žodžius ištaria tikintieji mūsų broliai. Juk tai nuolatinis mūsų atsi-dūsėjimas, ypač šiame taip baisesiame padėjime mūsų brangioje Tėvynėje Lietuvoje.

Dievas ir Tėvynė! Tai mūsų prigimtas brangiausias troškimas. Tai mūsų bočių ir senelių nepalaujantis šauksmas; netik dienos krikščionystės, kada išpažino vieną Dievą Suvėrtę, bet nuo amžių, ir nuo tų laikų, kada degino aukas perkūniui, kaip Dievui, kurį pažino kaip valdytoją visatos.

Dievas ir Tėvynė! Mūsų bočių senelių buvo pirmutinis ginklas, kada stojo kovoti prieš savo priešus.

Dievas ir Tėvynė! skambėjo Lietuvos visais kraštais, kada šalis buvo plati, galinga, kada lietuviai valdė plotus nuo Juodųjų iki Baltųjų jurių.

Dievas ir Tėvynė! Turėtų mūsų širdyse kiekvieno atsilipti, ypač toje baisioje varelandoje, kada mūsų broliai didžiausiam varge mūsų istorijoje, ir Tėvynė Lietuva stovi ant pražūties kranto, ir šaukia be perstojo, — Gelbėki! Gelbėki! nors mes sunūs, dukters, kurie esame liuosybės laimingame krašte, gelbėkime visi, kas tik į Dievą tikime. Gelbėkime visi, kas tik mylime tėvynę! Atsižvelgkime į mūsų vargančius ir žūvančius. Atsižvelgkime į Tėvynę! ir į Tėvynės vargus!

Neabejoju nei kiek, kad kiekvienam tikram tėvynainiui, tą sąžinė sako, tą raudos dainą dainuoja, tas įsivaizdina mūsų akyse. Gelbėkime Tėvynę.

Negalima papeikti mūsų brolių ir seserų lietuvių čia Amerikoje gyvenančių, jie dėjo aukas Tėvynės gelbėjimui, dėjo kiek kuris išgalėjo, kiek pajėgė; sudėjo tūkstančius, pasiuntė į tėvynę gelbėti nuvargintus savuosius. Aukos neapsistojo plaukusios į Tautos Fondą. Amerikos broliai lietuviai duosnūs, jie darė aukas, ir dar daro, dar renkama visokiems tikslams, o mūsų broliai dar vis duoda, nors po kiek kas išgali. Kas neturi daug duoti, duoda po truputį tankiau, ir vis centas prie

cento auga, ir pasidaro šimtai dolerių, o iš jų rublių dvigubai, ir daugiau.

Tiesa, kiekvienam rūpi pirma savo gerovė, arba ateitis; pirma apsirūpina apie save, dažnai tik likusius atiduoda Tėvynės reikalams. Kitaip ir negalima. Juk parsivertus nei iš vieno per panevalių neveržia, čia reikalaujama žmonių gerų norų. Bet reikia patikėti, kad tos aukos visos surinktos iš žmonių gerų norų. Jie davė, duoda, ir dar duos! Jie nesijaus tuomi esą save nusiskriaudę. Jiems tikrai priguli nuo Tėvynės didė garbė!

Buvo, ir yra daug tokių, kurie nei cento nedavė tam tikslui, dauguma visai plepėjo; rodos jų širdys buvo pripildytos kokio tai pavydo, kokio tai neapkenkimo. Kiti kėlė visokius triukšmus, kad tą tokią šventą darbą sutrukdyti, kad tuos gerus sumanymus nuslopinti arba neįvykdyti, tai yra Tautos Fondo komitetus ir rinkimą aukų.

Tai vis ne naujienos šiuose laikuose. Atsirado ir dabar yra tokių pasvaigėlių, sumišusių proto žmonių, kurie drįsta savo prakalbese, ar ant kitokių susirinkimų žmonėms įtarti, kad gird:— Būtų geriausias, kad tos aukos surinktos Lietuvai karės nukentėjusiems, apversti ant nupirkimo šautuvų, arba sprogtančios medegos, ir pirma išgriauti visas bažnyčias, išsaudyti kunigus, tai būtų didesnė vertė.

Toks apjaukęs tikėjime žmogus, anas nemato, negirdi, šauksmo mūsų brolių, kurie badu miršta, kurie kasdiena kovoja su mirtim, su didžiausia šio pasaulio nelaime.

Jis džiaugiasi, kad mūsų lietuvių turtas sunaikytas, jis džiaugiasi, kad lietuviai tokion nelaivėnė papuolė, kad mūsų likę viengėnčiai Lietuvoje maudosi tarpe liepsnos ir kanuolių šivų. Džiaugiasi, kad bažnyčios kanuolių šivais sugriautos.

Toks pamišėlis žmogus, mūsų tautos išgama, vienok turi gaują savo pasekėjų, kurie net mažiausiam pamišė už jį patį, nes jį vadina "Lietuvos dievaiečiu."

Broliai, susipraskime, nesidukime savęs apgaudinėti. Tokie žmonės bedieviai, neturi tikėjimo, neturi žmoniškų timo darbininkai, bet ča anų nepamokysime ir neišrinksime. Taigi, trokšdami mūsų katalikiškos spaudos sustiprinimo, rūpinkimės sukelti mūsų visuomenėje susipratusių išmintingą užsinteresavimą anos reikalais, persitikrinkime patys ir visus lietuvius katalikus pertikrinkime, kad visų mūsų pareiga yra paremti mūsų katalikiškąją spaudą lygiai kaip parėmėme bažnyčias ir mokyklas, kad baisi nuodėmė yra lietuviai katalikai koku nebūtu būdu vengti anos pareigos arba aną pakeisti rėmimu mūsų paklydėlių spaudos.

Pirkime ir skaitykime katalikiškas knygas ir laikraščius, raginkime savo biznierių, kad anie savo biznesį garsintų katalikų spaudoje, laikytų savo įstaigose katalikiškus laikraščius ir t. p., o pamatysite, kaip greit išbu-jos toji spauda mūsų visuomenei ant didžiausios naudos, Dievui ant garbės.

jausmų, neturi nei artimo meilės, o teisybės pas tokius nerastum nei mažiausios dalelės. Meluoja jų partijų vadai, meluoja jie patys, meluoja jų spauda; bedieviai, ir visi laisvų pažiūrų žmonės, kurie netiki į Dievą, neturi širdyje tikėjimo.

Broliai lietuviai katalikai, riskimės į vieną krivą, padukime visuomet viens kitam ranką. Lietuvių katalikų, turėtų būti kiekvieno užduotis, ar vyriško ar moteriškos, ar merginų, ar jaunikių, prigulėti katalikiškose draugijose, jas remti, jas gerbti.

Katalikiškosios draugijos turėtų pasistengti visos prigulėti prie Amerikos L. Federacijos, ją visoms jėgoms šelpiti, tvarkyti. Tad tarp mūsų bus vienybė, — o kur vienybė, čia viršū ima galybė. Tokiu būdu mes lengviau apvalysime savo tautą nuo visokių išgamų ir ištvirkėlių. Federacijos Vice-Pirmininkas.

Paskiausias iš Lietuvos svečias, kun. Dr. Antanas Miliauskas, Kauno šv. Kazimiero Dr. jos ir laikraščio "Draugijos" redakcijos narys. Didis Lietuvos veikėjas. Atsiustas iš Lietuvos kaip katalikiškų dr. jų atstovas. Nuo pat atvažiavimo lanko lietuvių kolonijas ir parakoja apie didžią vargingą Lietuvos padėjimą.

Nakties Mintys.

Tirštais rūktais jau apsidengus, Senai užmigo prigimtis. Ramumo patalą prirengus, Nuvargusi miega šalis.

Pasaulis visas jau nurimo, Visur viešpatauja tylą, Sparnuočių jau balsai užkimo, Regėt vien mėnesio šviesa.

Gaivinantis vėjalis glosto Šaldžiai sapnuojančius medžius Ir šneka jiė paslaptis, Nežemiškus, tarsi, žodžius.

Augštai žvaigždėlės mirga juokias Nušviečia dangiškus skliautus. Pakalnėj srauniai teka upelis Bučiuodamas žalius krantus.

Visur ramu... visi sumigo, Užmiršę rūpesnius, vargus, Tik man akių miegas nelipdo, Tiktai aš vienas neramus.

Toli atskirtas nuo tėvynės Bastausi viens it kalinys. Nerandu niekame ramybės, Vien spaudžia liūdnumas ilgėsys.

Apleidau Lietuvos šalelę, Tą grinčią, kurioje gimiau. Draugai ten liko nusiminę, Gal jų nebregėsiu daugiau!

Papūsk vėjali nuo tėvynės, Nuo mano gimtinės šalies. Dvelkimu savo iš krūtinės Tildink skausmą mano širdies.

Atnešk man žinią nuo manųjų, Ką veikia gentys ir draugai, Gal jau gyvų, ten nėra jųjų, Gal slėgia juos kieti vargai

Namų netekę, be pastogės, Po girių slapstos tankumynus. O gal tarp tų nelaimingųjų Ir mano yra ten šeimynos.

Tas namas prastas, kur matutė Mane užsupo, užauklėjo, Sodelis vyšnių, kur bitutė, Tarp žiedų linksmai purpinėjo.

Sugriauta viskas, sunaikyta, Tiktai griuvėsiu likę krūvos, Kraujuotos dirvos yr' numintuos...

Vien juodvarniai ten krankia, laksto.

Karvelis.

PINIGAI GALVAŽUDŽIAI.

Vieno turtingo pono rūsyj gyveno bėdinas kurpius. Plaktukas jo tauška, o dainos, dainos nekaltos ir linksmutės skamba iki vėlyvų išnaktų. Tuogi tarpu turtuoliui sėdi užsidaręs ir pilnas baimės, kad jo turto kas neišvogtų. Linksmumas ir laimė niekad pas jį ilgiau nepavieši. Kurpio dainos, it aštrūs peiliai, bado jam širdį.

Duok kurpiui maišiuką pinigų—tarė turtuoliui vienas draugas—pamatysi, nustos dainavęs.

Kurpius gavo maišiuką pinigų. Nutrūko dainos, nes rūpestis jį paėmė, kad kas pinigų neatimtų.

— Ačiū tamstai už pinigų — tarė, atduodamas juos turtuoliui — pinigai galvažudžiai ir tikros laimės kandys.

Jus nori atlankyti Jūsų prietelius

"DARBININKAS"

Lietuvių Darbininkų Sąjungos Organas, pačių darbininkų leidžiamas.

EINA KAS ANTRA DIENA

"DARBININKAS"

242 W. Broadway,

SO. BOSTON, MASS.

METAMS

\$3.00 dol.

1 KOPIJA

3 centai.

Moterų skyrius.

ŽODELIS I LIETUVAITES.

Lietuva tės ir sesytės,
Ką aš manau pasakyt,
Manęs vargšės našlaitytės
Malonėtik paklausyt.

Daug del jūsų nekalbėsiu,
Nes kalbėti negaliu
Tik biskutį prisidėsiu
Ir padėsiu eit keliu.

Mintis mano ką sumano
Viešai aš išreikšti turiu,
Nes užlaikant paslaptį
Aš gyventi negaliu.

Nedaug metų čia gyvenau,
Daug atmainos jau matau
Jaunuomenės padėjimą
Labai aiškiai supratau.

Visų pirma prakalbėsiu
J tautietes seseles,
Kurios per savo tamsumą
Augštai kėlė noseles.

Jūs mergelės, ar tai tiesa
Noriu jūsų pasiklaust,
Jau išaušo dienos šviesa
Nebe laikas yra snaust.

Jau saulutė sužibėjo,
Artinas pavasaris,
Žali medžiai pražydėjo
Augštai gieda vyturis.

Čiela gamta meliiai šviečia
Del jaunuomenės skaisčios,
Kuri kalbą savo myli,
Nepanėkina tautos.

O iš mūsų pasielgimo
Ar išėina kas gerai,
Miela brangi lietuvaitė,
Neišmintingai darai.

Negodoji tautos savo
Ir nemėgsti jos visai,
Kaip tėveliai tav' liuliavo,
Ar senai jau užmiršai.

Atvažiuo į šią šalį,
Anglikėms norit būt.
Kožnas mėnuo naujas rūbas
Reik del savęs pasisūit.

Iškraipyta skrybelaitė,
Sparna devyni, šeši
O brangiausia lietuvaitė,
Kada tu susiprasi.

Viskas gerai tik nelaimė,
Kad nemoku dar šnekėt,
Nes būtų labai malonu
Už angl ko ištėkėt.

Išsimokiau kelius žodžius,
Lietuvystę reikia mest,
Su anglika svetintaučiu
Jau gailėsiu apsivest.

Gerų knygų ir laikraščių
Nenorite jūs skaityt,
Kada turit liuso la'ko
Geriau mylit pas'kraipyt.

Būk atsargi, lietuvaitė,
Blogą pusę gal matai
Kiek iš kel o čia paklydo,
O del ko ar supratai.

Kiek prarado nekaltybę
Ir nupuotė ar žinai,
Susitėpė nedorybė
Per nuodėmę amžinai.

Kiek tikėjimo neteko,
To gražiausio vainiko
Prisidėjo prie bedievių
Špuartarnaitės paliko.

O mes brangios lietuvaitės
Neklausykim nei kada,
Pasielgime ir kalboje
Būkim tvirtos visada.

Nemiltuokim savo veido,
Netėpliokim raudonai.
Toks paveikslas visus baido,
Tapsim niekšės amžinai.

Išmintingi jaunikaičiai
Tikrai mūsų nenyklės,
Kaip tik mūsų prigimimą
Permainytą pastebės.

Ne tepylai mus dabina —
Tik dorybės nekaltai
Malonė Dievo gaivina,
Žyd' kaip lelija balta.

Svetimtančių neviliokim,
Netekėlim už jų,
Savo kalbą pagodokim,
Bočių, tėvelių senų.

Mes niekšmet su bedieviais
Nenorėkim apsivest,
Jei pakliūsim į jų rankas,

Tikėjimas reiks pamest.

Nors rūbuose avinėlio,
Kaip nekalčiausias atvyks,
Bet viduje turi vilką,
Prišoks staigiai ir apniks.

Mes iš tolo apgavikų
Nedasleiskime tokių
Yr' del mūsų katalikų,
Te sau eina iš akių.

Teatstoja jie nuo mūsų
Ir nekludo nei kada.
Lai gyvuoja tauta mūsų
Per amžius ir visada.

U. Gurklutė.

Reginys.

Matau tykų melyną Nemunėlį plaukiantį per tą žalią, žalią giružę, kurios lapelius švelnus vėjas judina. Pulkios didelės lankos, dailūs sodeliai, kuriame lakstutė čiuoba ir toji bakūžė, kurioje gyvena mano protėviai. Pily, kurios nuo senovės buvo tvirtovės ir pagyvenimai mūsų garsiųjų vyrų Keistuolio, Vytauto ir kitų. Tie augštie kalnai, o ypačiai tas, kuris sukastas Birutės atminimui ir kuris jos vardu vadinasi.

Matau, kaip sena močiutė galvą apsisūpus skeptaitė kalba ražančių, kaip senas tėvelis pasakoja apie lietuvių praeitį, sesutės linelius verpia, o brolieliai virvės veja, tinklus dirba žuvelėms gaudyti. Ak! kaip jie viskuo patenkinti, kaip visi linksmi. Kaip myli savo kraštą. Bet čia nutrūko reginys, juk tai tik reginys, apie kurį man močiutė ir tėvelis pasakojo, apie tai tik girdėjau. Kur tad aš esu? Sėdžiu kambaryje, gyvenan vienam iš Amerikos didmiesčių ir svajoju apie Lietuvą. Apie tą žemėlį, kurios niekad nemačiau, bet prie kurios nematoma įjega mane traukia ir liepia man mylėti. Kas mane tenais traukia?

Ar vis tik ją regėsiu savo svajonėse? Juk aš ją galiu pamatyti, jei mane Dievas ant svieto laikys. Juk man meliiau bus pamatyti Lietuvos pilis nors jų tik griuvėsiai telikę, negu Anglijos palocius. Man meliiau bus matyti Lietuvos paprastus sodečius ir darželius, negu Paryžiaus puikliausius bulvarus, hotelius, teatrų. Į tą žemėlį aš važiuosiu, kurią vadina Lietuva, tenais tai išpildys tikrai mano močiutės pasakotą reginys, kurs neišdildomai įsmego mano vaidentuvėn.

Tą reginį, kurį turiu vaidentuvėje, noriu matyti realybėje ir turiu tikrą viltį jį matyti.

Nemuno žibutė.

IR MANO ŽODELIS.

Moterų Sąjunga aš negaliu atsidžiaugti. Taip ji buvo reikalinga mums, taip jos įsikurimas pradžiugino šimtus lietuvių moterų ir merginų.

Jokios buvusios organizacijos negalėjo aprūpinti mūsų moterų reikalų. Tą dabar padaro A. L. R. K. Moterų Sąjunga. Sąjungoje mes jaučiame, kaip namuose, kur visų reikalingų daiktų pakaktina yra. Sąjungoje mums nieko nestokuoja, aprūpina visus mūsų reikalus, plačiai galime darbuotis.

Neturėjome mes vedėjų, neturėjome kas pradėtų darbą, praminčių mums taką.

Mūsų šviesesnės sesutės ir prielankesnieji vyrai ėmėsi darbo, sumanė praveisti pirmą vagą ir įstatyti moterų judėjimą tinkamosna vėžena, kuriomis eidamos nenuklystų į šantakius, o eitų tikrą keliu ir juo eidamos kod turėtų sau nanda ir pasitarnauti tautai ir žmonijai.

Tatai, džangklimas, sesutės, nustatytas mūsų judėjimas, turime uolų veikėjų, pritarėjų, rėmėjų. O mūsų pareiga yra tik judinti nerangesnesias

moterėles ir traukti jas į abelėnų sūkurį. Tik supraskime Sąjungos svarbą, o jos kėlimui prisidėsime visomis jėgomis.

Turime pagarbos žodį tarti mūsų šviesesniosios sesutės, mokytesniosioms moterims. Joms reikėjo ir dar reikia daug darbo pr'dėti, kad išjudinti mūsų nerangias moterėles, kad išrodyti reikalingumą vienyti ir turėti Sąjungą. Turime joms tarti pagarbos žodį, kad jos ir toliau pasidaruotų del mūsų ir del Sąjungos.

Galime būti kupinos skaisčios vilties, pilnos įsitikėjimo, kad mūsų Sąjunga bujos, klestės, prablaivys lietuvių šeimynas, įves į šeimynas daugiau linksmybės, ramumo, jautrumo, viešingumo.

Žinoma, to viso pasieksime tik per darbą, per uolų pasidarbavimą, per mokymąsi. Taigi supraskime, išvyskime ką turime daryti ir tuoj imkies darbo.

17 kp. Narė.

KODEL REIKIA VAISIUS NUPLAUTI.

Tuos vaisius, kuriuos valgome su žieve, — vynuoges, obuolius, vyšnias ir t. t., privalome prieš valgysiant gerai nuplauti. Dangelis mūsų šeiminių taip nedaro. Parneša iš krautuvės vaisius, deda bliūdan ir neša ant stalo.

Nurodysiu kodel taip negerai daryti ir kodel vaisiai turi būti gerai nuplaunami. Kol vaisiai pasiekia šeiminių virtuvę, jie eina per rankų rankas. Įvairūs žmonės juos perčiupinėja. Tie žmonės galėję turėti nešvarias rankas, galėjo būti ligusti, galėjo nešioti įvairių ligų perus ant savo rankų.

Paskui turime atsiminti, kad vaisiai buvo gabenami per dulkinas miesto gatves. Daug ant jų dulkių krinta kelionėje ir krautuvėje. Vasarą musės slimpinėja ant vaisių, teršia juos, gali palikti perus įvairių ligų.

Taigi sveikatingumo žvilgsnių yra reikalingi gerai nuplauti vaisius prieš valgysiant.

Ar šitie išrodinėimai daugelį įtikino, kad reikia gerai nuplauti vaisius prieš valgysiant. Jei dar ne tai meldžiu paskaityti truputį toliau.

Papasakosiu du nuotikiu, kuriuodu mačiau savo akimis.

Užėjau kartą pas graiką nusipirkti vynuogių, slyvų. Graiko biauzybės būta įsigirusio. Pasiėmęs popierinį maišą, pasilenkęs ant kažs su vaisiais, ima dėti man vaisių. Žiūriu iš girtos bestijos burnos dript, dript seilės ant vaisių. Baisiai pasibaurėjęs, smukau lauk be pirkinio...

Vieną kartą eidamas pro "frutininko" krautuvę, žiūriu "frutininkas" su skuduru šluosto obuolius ir deda ant lango. Vienas gal buvo labai apskretęs, kad negalėdamas gerai nušluostyti, tai tik tftu, tftu spiauja ant obuolio ir trina skuduru.

Kas panašių dalykų pamato, tas nevalgys neplautų vaisių. Bet rodos ir žinantieji, kad tokie dalykai pasitaiko nenorės neplautų vaisių valgyti.

Tai-gi šeiminių, nedėkite ant stalo gerai nenuplovusios vaisių.

N. A.

KĄ BOSTONIETES VEIKIA.

Nestokuoja So. Bostone ir apylinkėse veiklių darbščių moterų ir merginų. Yra jų su gerais norais ir prasilavinusių įvairiose srityse. Teisybė, nėra čia moterų, išėjusių augstesniais mokslus, bet nevisuomet profesionalistės esti kėlėjos ir būdintojos neveiklių moterų ir merginų.

Čionykštė A. L. R. K. Moterų Sąjungos kuopa pusėtinai laikosi. Priguli prie jos veiklių moterų ir merginų.

Moterų Sąjungos kuopų vienas svarbiųjų dalykų yra tai mokyklų steigimas. So. Bostono kuopa turi vakarinę mokyklą Šv. Petro pobažnytinėje salėje ir turi tikrai geras vedėjas.

Panedėliais yra virimo mokykla. Tas taip reikalingas ir naudingas mokslas sumaniai šios kuopos vedamas.

Gardžių valgių gaminimo sekretų mokina p-lė Veniutė. Ši uoli veikėja, didi Sąjungos prietelka su atsidavimu pašvenčia laiką ir supažindinėja moteris ir merginas su paslaptimis gero virimo, kepimo, šutinimo, gaminimo įvairių valgių. Tame dalyke jai daug prigelbsti kuopos pirmininkė ponija Strakauskienė. Kiekvieną kartą gaminama po keletą valgių.

Valgių gaminimo sekretų pasimokinti susirenka 20 su viršum moterų ir merginų. Teisybė, būrelis galėtų būti daug, daug didesnis.

Už pamoką moka po penkiuką. Ir tai už tą penkiuką gauna gardžiai pagaminto valgio užkasti. Gauna užkąst po tiek, kiek valgykloje nei už dešimtuką negausi.

Seredomis atsibūna kitokių pamokos. Kitokių gudrybių mokosi. Mokosi dailaus mezgimo. To dalyko pamoką ponija Venienė, istabiai gabi mezgime. Puikiai siūsi mežniurius turi pasidariusi. Kaikurius savo išdirbinius siūsianti Moterų Sąjungos parodon, kuri pavasariop atsisbus Chicagoj.

Pėtnyčiomis ir subatomis pobažnytinė salėje ir-gi atsibūna pamokos. Pėtnyčiomis lietuvių kalbos, subatomis lietuvių istorijos ir abelnos geografijos. Jas įsteigė Vyčių kuopa. Lankančiųjų daugiausia yra merginos, sąjungietės.

Taip tatau bostonietės darbuojasi, imasi mokslo ir Sąjungos kuopa yra judėjimo viduria.

M.

— Dieve, kad galėčiau ir aš mokytiis — mastė jaunutė mergaitė, su pavydu žiūrėdama į savo broį vakacijoms atvažiuosį.

Dr. Gregory tarė sykį savo dukterims: "Jeigu kada nors ingysite apsišvėtimą, laikykite tai giliai paslėptę nuo vyrų, kur-e neprielankiai žiūri į prakilnesnį moteriškės protą."

Sesutė! jau dingo laikai, kuomet mergina turėjo slėptis su skaitymu arba rašymu. Seniaus prakilnesnė mergaitė laikydavo ant stalo kokį nors siuvinį, kad ji užmetus ant knygos arba šalt, kai pašalinis žmogus kambarin ineina. Laikai atsimainė ir kaip da atsimainė! Šiandien moterystė nėra vienatinis laimės šaltinis. Pasaulis šiandien rekalauija pasižvesčiusi merginų, kurios mokyklose auklėtų jaunąją kartą, kurios turėtų savo pažiūras, kurios mokėtų kalbėti ne tik apie jaunikius, parėdus, pažibalus ir šokius. Reikalaujame merginų atvirai kalbančių, ką mishiia, teisingų ir dorų, merginų ne mados pamušalų, ne vėjo galvočių, ne naujienų nešiotojų ir linksmos draugystės žibučių. Reikalaujame merginų išmintingų, kurios atsimena seną tėvą, dirbantį veido prakaitu, kad dukterims davus apšvietimą, kurios atsimena gerą matutę, išsizadėjusią savęs ir pasiženčius vien tik vaikų gerovei. Duokite mums merginų širdinų ir jautrių, mokačių nusistatyti ašara žmonijai ir ją suraminti giedriu savo nusišypojimu! Duokit Lietuvai kuodangiausia tokių merginų — išsigiedrys tėvynės dangus ir sužibės gaivnančios rastos, kai perlai, nuvargusių žmonių širdį.

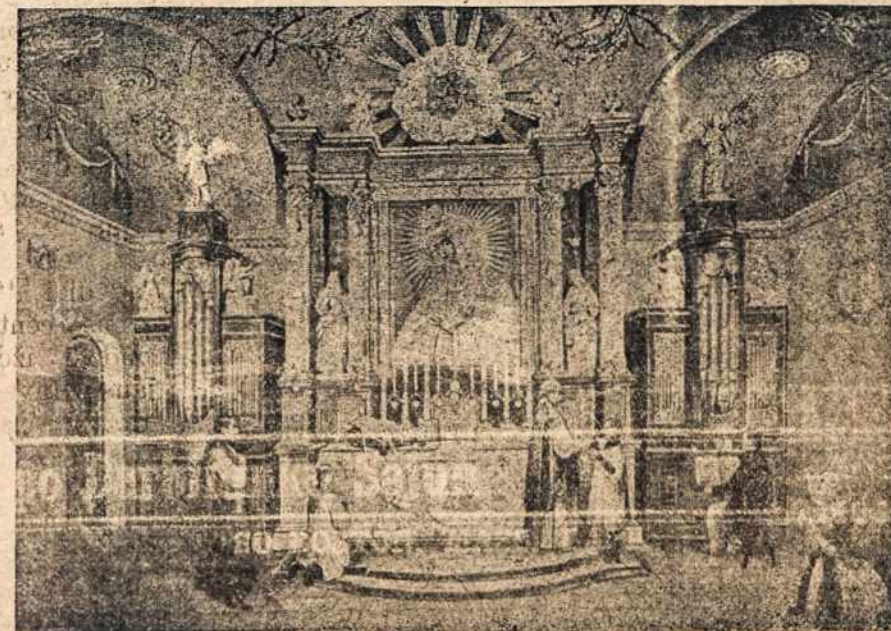
(Paparonis.)

— Auklėjimas yra priedermė vienos kartos į kitą — tarė turtingas bankierius Peabodij, aukodamas 250 tūkstančių dolerių savo miesto knygynai.

Nori dvidešimts rublių už figurą, kurią dirbai nedavęs kaip penkias dienas.

Užmiršai matyt. — atsakė artistas — aš rokiuosi trisdešimts metų, kad galėčiau padaryti tokia figurą per penkias dienas.

Aušros Vartų Panelės švenčiausios stebūklingas paveikslas Vilniuje. Kaip laikraščiai skelbia tai tasai didžiai visų garbinamas paveikslas tebėra Vilniuje.

Sveika, Panelė švenčiausioji, Globėja varguolių didžiausioji. Tu globoj savo laikai mūsų šalį, Permaldauk savo švenčiausią Sūnelį. Tegul rūstybė nuo mūsų nukreipia Šventą ramybę Lietuvai suteikia. Tu Aušros Vartuos stebūklais šlovinga Būkie varguoliams motina meilinga.

Tu viltis mūsų varguos vienatinė, Kraujuose gaisruos gaišta mūsų tėvynė. Badas ir ligos, durtuvai ir kardai Šalį terioja. Baisūs, gaudūs skardai Mūsų meldimo kyla prie Augščiausio, Dievo teisybės visugalingiausio, Šaukiam vienbalsiai, ramybės maldaujam.

O savo vargus už kaltes aukaujam.

Panelė skaisti, Motina švenčiausia, Po Dievo esi danguje augščiausia Užtark pas savo Sūnelį mieliausią Lietuvos šalį, šalį vargingiausią, Krauju aplietą, lavonais užklotą, Įvairiais būdais baisiai nukorotą. Išgirs vaikelių gaudingą verkimą Vargus prašalink ir nusiminimą. Naikink tarp mūsų, o sustiprink viltį Apveždon Dievo. Jau mes imsim kilti Iš bedievystės ir iš atšalimo Visų kaltybių ir prasižengimų. Skaitliu padarę galiai asarose Atgalios upėj kaltybes mazgosme. Tolesniai vesme gyvenimą naują Tavęs maldaujam per Viešpaties kraują.

Užtark Lietuvą prie Tavo Sūnelio, Kad susimiltų ant vargo žmonelių. Veidą malonų parodytų savo, Kurs ėmė kūną šventam kraujui Tavo. Tavo meldimo neišklausyt negali O Tu maldauk Jį už Lietuvos šalį Tol, kol ramybė visišką išgausi Ir vargdienėlius po ploščium priglausi.

Sostinėj mūsų iš seno šlovinga Motina Dievo didžiai stebūklinga, Aušros Vartuose išklausi kiekvieną, Kada kas šaukias ar naktį ar dieną. Ir ten aukomis brangiomis papuoštas Tavo altorius, Tavo šventas Sostas, Tavo paveikslas, o dangaus lėlija Išklausk mūsų švenčiausia Marija.

F. V.

BAŽNYČIOJE.

Ant altoriaus paauskuoto švenčiausios Panelės —

Daug žolynų kuograziausiu,

Ir žiba žvakelės.

Senas kunigas maldingai

Mišias šventas laikė;

Ramu buvo bažnytelėj,

Ramu, mielas vaikel!

Tik vargonai lėtai užė...

Klūpančių daugybė

Karštą maldą tenai siuntė,

Kur dangaus augštybė.

— "Dieve šventas, Visagalis!

Dangaus, žemės Pone!

Duok mums duonos kasdieninės

Ir tavo malonę!

Ir atleisk mums kaltes mūsų,

Štai širdis raudoja!

Visi žmonės lai geriau vis

Artimus godojai!

Senas kunigas taip meldė

Ir žmonių širdelės,

O vargonai meliiai užė,

Žibėjo žvakelės.

Ksav. Vanagėlis.

VILNIUS.

Vilnius garsus miestas ir šlovingas labai laikuose viešpatavimo Didžiojo Lietuvos kunigaikščių. Tai Lietuvos sostinė. Jisai pilnas visokių atminimų ir paminklų brangių lietuvių širdžiai — senovės lietuviškų palaikų. Tenai yra daug puikliausių bažnyčių, triobėsių, tenai yra griuvėsiai, Lietuvos kunigaikščių pilys, tenai yra kūnas švento Kazimiero Karaliačio ir daugelis kitokių šventenybių. Bet vienas daiktas Vilniuje yra, iš kurio Vilnius didžiuojasi ir kurį visi vilniečiai garbina užvis labiausia, tai paveikslas Dievo Motinos Aušros Vartuose. Kaip padavimai skelbia, tas paveikslas esąs malevuotas apaštalių laikuose. Dabar tą paveikslą garbina taip katalikai, taip ir stačiatikiai. Ir nors maišto metai rusai daug šventinių sunaikino arba perdirbo į savo cerkves, bet Aušros Vartų koplytelė su paveikslu liki šiol tebėra katalikų rankose.

Visoje Maskolijoje tikrai vien pro Aušros Vartus einant del pagerbimo Panelės švenčiausios visi be skirtumo tikėjimo nusiima kepure, taip prasčiokėliai, vargdienėliai, kaip ir didžūnai ir valdininkai Viešpatijos, svieto galūnai. Rytai laikomos pamaldos prieš paveikslą o vakarais giedama litanija. Kaip graudu darosi žmogui vežint ant jų žmonelių suklapusių ant gatvės laike darganos ir giedančių litaniją. Koks jį didis begalinis tikėjimas, kokia meilė prie Šv. Dievo Motinos. Žydai ir totoriai praeidami pro tą vietą niekeno neraginami iš tolo nusiima kepure, ir atiduoda pagodone P. švenčiausiai Jos Paveikslo stebūklais šlovingame. O visi Vilniaus gyventojai tuomi didžiuojasi. Ir neduok Dieve, kas užmanytų iš Vilniaus tą šventinymą išvežti, tai vilniečiai be skirtumo tikėjimų lietu kraują ir gyvastį savo aukotų apgynimui Dievo Motinos paveikslu. Nes tai lietuviška, tautiška katalikška relikvija garbinama mūsų sostinėje jau ne vieną šimtmetį.

Kaip ateina žinios, tai rusai pasitraukdami iš Vilniaus paveikslą paliko, galima t'kėti kad ir vokiečiai neišdris būt šventvagiais ir Aušros Vartų Panelės šv. paveikslas pasilik Vilniuje taip, kaip buvęs.

F. V.

Vilniaus Įkurimas.

Apie Vilniaus pradžią taip sako senų padavimas:

Gediminas, medžiodamas su savo dvarikiais Panarių kalnuose, pamatė labai nepaprastą ir gražų taurį; užsigėdęs jį užmušti, ilgai jį gajiojos, antgalo pats vylėčia pervėrė; pavargęs, negrįžo jau į Trakus, bet kur tauri užmuše, ten ir apsinakvojo. Čia turėjo tokį sapną: matė vilką taip šarvotą, kad rodės viena geležimi apkaltas; jisai į kuni-gaiškį žiūrėdamas dantis kalės, o jo viduryje dar 100 kitų vilkų buvę, kurie taip baisiai kaukė, jog girios ir tyrai gaudė. Atsibudęs Gediminas ilgai rymojęs, negalėdamas parnamtyti, ka sapnas reiškia. Tuokart pasivadinęs Gediminas augščiauį kunigą Lizdeiką ir tasai taip sapną išguldė: sapnas laimę reiškias, šarvuotas vilkas esąs tai miestas su pilyelėmis, kurias Gediminas turi ikurti (pastatyti); to miesto garsas ir garbė kaipio valstijos sostinio nuskildė į visas pasaulės šalis. Toks sapno išguldymas patikęs Gediminui, ir jisai parkėlęs savo buveinę iš Trakų į Vilnių (1322 m.).

Keistatis ž. vo mo Jogailos rankos, bet jo darbai, it spindanti žvaigždė, švies amžiais ūkanotoj Lietuvos padangai.

Greičiau, vyrai, greičiau! — ragino jausmas officier's kareivius, traukiančius kanuolė prieš kalną. Tuomi tarpu, šalia jojos vyresnysis, nusėdo nuo arklio ir padėjo kareiviams.

Delko tamsta nepadėjai? klausė jis jauno'o officiero.

Esu officeris,—atsakė užklausiasis.

Aš-gi esu Jurs'is Washing-tonas visos armijos vadas.

Šelpkime badaujančią Lietuvą aukodami Tautos Fondui.

DARBININKAS

išeina utarninkais, ketvergais ir subatomis.

Leidžiamas Lietuvių R. K. Sv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

PRENUMERATA:
Metams \$3.00
Pusmečiui \$1.50
Trims mėnesiams .75c

Atskiras numeris 3 c.
Laiškus ir pinigų siųskite adresu:

“DARBININKAS,”
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

“DARBININKAS,”
(The Worker)

The most popular Lithuanian Newspaper

published every Tuesday, Thursday, and Saturday by the St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor

SUBSCRIPTION RATES:
Yearly \$3.00
6 months \$1.50

Advertising rates on application
Address all communications to

“DARBININKAS,”
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

KO NUO MŪSŲ NORI.

“Lietuvių Balsas” liudnai gaudžia. Šiuo laiku kitaip ir būti negali. Liudnai pasakojama apie mūsų tautiečių stovį. “Dažnai šaltįje, dangnoje neturi kuo beapsidengti, alkdamas neturi duonos kėsnio. Dar negana to. Karo audroje suskydo šeimynos, draugai, pažįstami: tėvai nebežino, kam jų vaikai, vaikai, kam jų tėvai, vyrai nebežino, kam jų žmona, žmona, kam vyras, broliai, kam sesers.” Taip ten dedasi, kaip rašo “Lietuvių Balsas.”

Visą viltį deda mūyse. Mes, čia nekešdami alkių, šalčio, turime prisidėti prie anųjų vargų sumažinimo. Ką turime daryti? “L. Balsas” šiaip mums piešia veikimo planą:

“Bet kaip yra tiems, kurie megalėjo pabėgti, kurie pasilikę vokiečių užimtoje vietoje, kurie pasilikę Lietuvoje? Ar jie gauna iš kur pašalpą? Pasilikusios organizacijos ar turi lėšų, ar gali iš kur jų gauti. Visa to mes nežinome. O juk pasilikusiųjų vargas ir reikalas dažnai gal būtų ne kiek ne mažesnis, negu pabėgėlių.

Lietuvių Draugijos Komitetui nukentėjusiems del karo šalpti senai rūpi tas dalykas. Rūpi kaip nors užmegzti ryšius, kad galima būtų susižinoti su pasilikusiais Lietuvoje ir, reikalingi esant, duoti jiems pagalbos. Tiesiai mums susižinoti su Lietuva labai sunku. Todėl “Lietuvių Balsas” jau buvo rašyta, kad vokiečių užimta Lietuva pasirūpintų Amerikos lietuviai, buvo nurodyta net būdų, kaip tai padaryti. Ir tiesa. Dabar amerikiečiams atėjo ta valanda, kada jie gali daugiausia padaryti, daugiania parodyti, kad jie gerai supranta tėvynės sunkų pareigą.

Delto Centralinio Lietuvių Komitetas nesitenkina vienu atsišaukimu į amerikiečius. Komiteto pirmininkas pranešė D. K. Tatjanos Komiteto pirmininkui, kad jis yra sumanęs organizuoti pašalpą pasilikusiems Lietuvoje ir kad tuo tikslu ruošiasi važiuoti į Švediją ir Stokholmą. D. K. Tatjanos Komiteto pirmininkas senatorius Neudhartas karštai pritarė tam sumanymui ir pažadėjo, jog D. K. Tatjanos Komitetas duosias tam reikalui ir lėšų, jeigu tik pavyktų tas darbas organizuoti. Girdi, Lietuvių Komitetas pagavęs jo mintį.

Toki pritarimą išgirdęs M. Yčas ėmė rūpintis gauti leidimą važiuoti į užsienį. Vyriausybė, į kurią teko kreipties kelionės reikalais, taip pat pasirodė sumanymui prijaunanti. Leidimas buvo gautas greitai. Užsienių reikalų ministerija įdavė net tam tikrų laiškų į Rusijos pasiuntinį

Švedijoje Nielidovą. Tokiu būdu Centralinio Lietuvių Komiteto pirmininkas M. Yčas ir jo sekretorius St. Šilingas rugsėjo 30 d. rytą išvažiavo į Stokholmą.

Stockholme laukiama atvažiuojant Paryžiaus Lietuvių Informacijos Biuro vedėjo J. Gabrio; laukiama taip pat lietuvių atstovų iš Amerikos ir Anglijos. Ten bus tarybos, kurios turės išrasti būdą, kaip geriau susižinoti su vokiečių užimtają Lietuvą ir kaip organizuoti ten nuo karo nukentėjusiems pagalbą. Be to, Lietuvių Centralinio Komiteto atstovams rūpės surasti kelius, kad Centralinis Komitetas galėtų tiesiai susižinoti su lietuvių organizacijomis Lietuvoje.

Šis Lietuvių Centralinio Komiteto atstovų žygis yra labai didelės svarbos. Jis turės nepalikti be vaisių. Turės susidaryti tam tikra organizacija, įstaiga, kuri galėtų tarpininkauti tarp mūsų išsikėlusįjį Rusiją, ir pasilikusiųjų Lietuvoje pašalpos reikaluose.

Sudarius tokią tarpininkaujamąją įstaigą, reikia pasirūpinti, kad ji nepaliktu nuolat, kad tikrai galėtų tarnauti tam tikslui ir tam reikalui, kuriam ji bus sudaryta. Reikia ypač, kad Amerikos lietuviai žinotų apie ją ir remtų ją, kiek bus galima. Daugiau pasakysim: reikia, kad Amerikos, Anglijos ir kitų kraštų lietuviai ne tik remtų, bet ir patys kuouoliausiai dalyvautų Lietuvos šelpimo organizacijos darbe.”

TEVYNĖ MUS ŠAUKIA.

Manau kiekvienam, broliui arba sesutei lietuviui, gyvenančiam čia Amerikoje, dažnai tenka apmąstyti dabartinį padėjimą Lietuvai.

Ten mūsų nevieno liko tėvučiai, broliai, sesutės, draugai, draugės, pažįstami ir genty; ištiesai visoje Lietuvoje nėra nei mažiausios vetios, kurią būtų nepalytėjus šios karės smėkla. Kiek ten vargo tie žmonės mato, kiek ten del šios karės baisenybių širdžių suvirpa, kiek ten aukų myriūi krinta.

Kiek gražių Linetuvos girių, pievų, sodų, sodžių ir miestų, pavirto griuvėsiais, tyrais, ir žvėrių scena.

Lietuvos laukai krauju nutepti, ašaroms vargdiečių našlaičių natūskyti. Užviešpatavus nelaimių karalienėi būdai ir ligoms.

Kas žingsnis, tai skurdo glėbis, kas pėda, tai kraujo lašai, tarp nelaimių dirvonų ašarų upės ir upeliai teka. Visą tą mūsiškiai žmonės būdami šiuo metu tėvynėje mato ir atjaucia.

Ir balsas graudingoje harmonijoje atsiliepia į mus: Broliai ir sesutės, gelbėkite mus!

Tiesą, juk jau žymi dalis iš mūsų juos gelbėjome, ir gelbiame, dėdami savo centus kiek, kuris galime. Gerai darėme, bet vis dar nepersi-duosime, jeigu stengsimės juos vargstančius gelbėti ir priremti daugiau. Neapleiskime nei jokios progos, atidėję nors vieną centą tautos labui, kuriuomi atnešime didę naudą saviems broliams ypač dabar karėje nukentėjusiems, taip pat padarysime daug, labai daug mūsų tautos labui.

Šimet, L. R. K. A. Federacijos Kongresas nutarė ir paskyrė pusę pelno “Tautos Fondui” už išparduotuosius ženklelius ir už atvirutes.

Čia paaiškinsiu, nes laikas nežino, kokie tie ženkleliai ir kokios tos atvirutės. Štai: ženkleliai daug maž tokio didumo, kaip krasos ženkleliai. Mylintieji tėvynę naudoja juos siųsdami laiškus, lipydami tuos ženklelius ant antros konverto pusės. Tas ženklelis yra labai gražus, su Lietuvos ženklu: Vytis bėga vedamas kryžiaus spinduliu. Su tokiu ženkleliu laišką net ir krasoje gerian pagerbia, tai yra ir tą asmenį, nuo kurio laiškas

eina, ir tą pas kurį eina, krasos viršininkas mato, kad čia pildomas kokis nors tautiškas prakilnus darbas, o tie ženkleliai tik prekioje 1 c. Tai tik reikia pamislyt, kiek tas vienas ženklelis, už vieną centą, o taip daug naudos atneša. Ženklelį lipydami prie laiško, jautiesi savo tėvynei bedarąs gerą darbą: pusę cento idėdi į “Tautos Iždą” o kitą pusę cento idėdi į “Tautos Fondo” iždą. Ir žmonės užjauš tave kaip prakilnų vyrą. Jei jaunikaitis rašo pas savo mylimąją laiškutį, ar atvirutę, visuomet turėtų būti lipinama tautos ženklelis, tuomet mergina labai nusidžiaugtų iš prakilnomo savo mylimo vaikinio, o mergina tokius laiškus rašydama ir turėtų taip padaryti.

Pažangiosios draugijos, rengdamos kokius bent vakarus, tokius ženklelius lipina ant įžanginių tikių; išteisybės puikų darbą taip darydami atlieka.

Yra jau tokių asmenų, tikrų tėvynmylių, kad gavę laišką be tokio ženklelio, suvis ant laiško neatsako, arba atsakymą nutęsia kasžin-kol; mat jie permato, kad tą vieną centą lypyti ant laiško, yra priedermė kiekvieno iš mūsų, ir kas tėvynę bent mažai gelbėti atsisako, tą visai ignoruoja.

Taippat gražios yra tautiškos atvirutės, taipgi su tautos ženklu puikiai papuoštos, jos prekioja po 5c. Gerbiamasai brolau ir sesute, atmyk, kad, tėvynę šaukia pagalbos! neatsisakyk lypyti tų ženklelių visose tinkamose progose, ir ant tų atviručių rašinėti pas savo draugus; nors ant tų, kurios rašai iš savo liūso noro; nesakau ant tų, kurie yra nuolatiniai kasdieniniai laiškiniai, gal būtų kitam perdaug, bet vis tai yra mūsų tėvynės labui.

Broliai ir Sesutės, į darbą kas gyvas! Maloniai Jumi patarnausiu, kurie tik norite gautie ženklelių arba atviručių.

Jums tarnaujantis,
J. V. Kovas, 21 Congress Ave.,
Waterbury, Conn.
L. R. K. A. Federacijos
Vice—Pirmininkas.

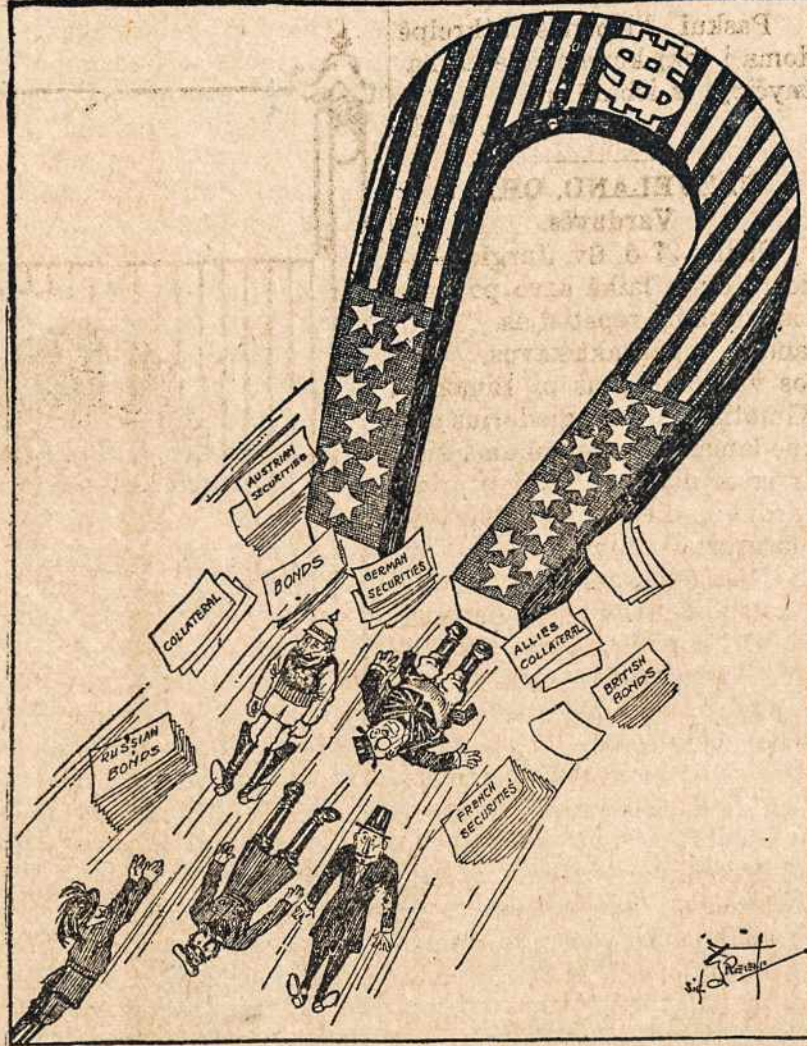
Kurie norite įgyti “Tautos Iždo” ženklelių arba atviručių, rašykite tuom adresu. Jei malonėtų kiti katalikiški laikraščiai pakartoti, tai būsiu dėkingas.
Su augšta pagarba J. V. Kovas.

Ne tame garbė kad niekad nesukluptum, bet tame, kad mokiėjus užsikelti, kada sukumpame.

—Fitzgerald in St. Louis Post-Dispatch.

Dėdė Samas apžiūri užraktus pirm negu arkliai pavogti, t. y. sušneko apie apsiginklavinimą kol dar nevelu.

—Greene in New York Telegram.

Europos kas tik brangaus yra.

RENGIAMOS PRIE NEUTRALIŲ ŠALIŲ KONGRESO.

Tie, kurie tēmija Amerikos santikius su kariaujančiomis valstybėmis, gerai žino koks sunkus yra padėjimas neutralių šalių. Įvairūs apskundimai del karės, kad ne iš vienos tai iš kitos pusės žiūrėk ir išlindę. Nors ir yra visų viešpatijų pripažintus tautiškosios tiesos, kurių kariaujančios šalys turi prisilaikyti link komercijos ir kitokių susinešimų su neutralėmis šalimis, tačiau tos tiesos, kaip ir kiekvienas dalykas pilnai savo užduoties neišpildo ir duoda progos iškilti įvairiems nesupratimams. Pavyzdžių yra daugybė. Neieškant toli, užteks prisiminti dabartinius nesupratimus Amerikos su Anglija ir neseniai buvusius svarbius susirašinėjimus Amerikos valdžios su Vokietija.

Visų neutralių šalių politikai pradeda matyti dar ir kitą dalyką. Būtent kad kariaujančios viešpatijos neužlaiko net jų tarptautiškų tiesų, kurios randasi ir kaip galin-gesnės prekybos ir kituose dalykuose elgiasi, kaip joms patinka, prisitaikindamos prie neutralės šalies tvirtumo: jei kuri iš jų tvirtesnė, tai ir kariaujančioji šalis nuolaidesnė. Ypatingai tai matoma Anglijoje.

Kas-gi daryti? Kad to viso išvengus Amerikos politikai paduoda sumanymą surengti neutralių šalių suvažiavimą. Tokio susivažiavimo pirmasai tikslas būtų susijung-

ti artimesniais ryšiais ir ap-svarstyti dabartinį dalykų sto-vį.

“The New Republic” apie tai štai ką rašo:

“Neutralių tautų kongre-sas pirmausiai turėtų aptarti kariaujančių šalių teisę varžyti prekybą tarpe nekariaujančiųjų šalių ir antrą legaliskumą varžyti prekybą nekariaujančiųjų valstijų su kariaujančiomis. Kaip neutraliai, mes esame linkę pripažinti teisę kiekvienai kariaujančiai pusei silpninti savo priešą. Bet ar tie varžymai prekybos turi tą silpninimo priešą spalvą, ir ar tik daromi aklos tautiškos nepakantos, keršto prieš civilius gyventojus taip kaip ir prieš kariaujančios valstijos militarę spėką, mes turime teisę pakelti klausimą.”

Pakelti klausimą, tai dar neraiškia dalyką įvykdyti. Tačiau esant vienybėje bus galima ir prie įvykdinimo prieti. Bet čia vėl klausimas kyla, kas bus, jei kariaujančios valstijos atsisakys prie neutralių šalių nutarimų taikintis? tas laikraštis tęsia toliau. “To jos negalės padaryti, jei Suvienytos Valstijos pasims vadovauti. Talkininkams reikalingi mūsų prekiai ir mūsų finansai. Pastaryjų reikalingumas eis didyn kare besitęsiant. Delto jie negalės ne-atkreipti atydos į kongreso nutarimus kuriuos mes remsim... Kongresas galės būti tarpininku susinešimui tarp kariaujančių valstijų. Kas svarbiausia, aptarinėdami su kariaujančiais legaliskumą kai-kurių veikimų, kad atsiekti tikslą, priversime apsklembti patį tikslą, ir tuo prirengti kelią kompromisams, kurie turi būti sutvarkyti idant vykdinti ramybę.”

Tas pats kongresas daug galėtų nuveikti netik neutralių šalių apsigynimui, bet ir įvykinime taikos. Nes, tas pats laikraštis tęsia: “Nėra abejonės, kad Europos tautos jau karė atsibodo. Devyni dešimtaliai gyventojų kiekvienos kariaujančios šalies maloniai sutiktų priimtų bile kokias taikos sąlygas, sutinkančias su tautos garbe... Tačiau nei viena pusė neišdrįs taikos siūlyti, nes tai silpnintų jos moralę poziciją ir būtų verčiama toliau kariauti. Inicijatyvas turi paeiti iš neutralių šalių, apriant savo reikalavimus lygiai ant abiejų pusių.”

Mes turime pripažinti tam sumanymui nemaža svarbos. Tačiau turime atsiminti, kad dar tik sumanymas ir jis gražiai skamba ant popieros, bet praktikoje gali kartais ir neivykti. Žiūrėsime ir lauksime, gal kas ir išeis iš to sumanymo. Ypatingai taikos reikalus mes turime tēmyti, nes Lietuvai senai reikalinga ramybė, kurios ji nustojo nuo pat pradžios šios karės.

Sigma.

Kas girdėt Lietuvoj.

VILNIUS.

Spalių 1 d. “Lietuvių Balsas” Redakcijoje apsilankė pabėgėlis iš Vilniaus, kurs buvo ten tuo metu, kada rusų kariumenė pasitraukė iš miesto ir paskui įėjo į jį vokiečiai. Jis išbuves su vokiečiais dvi savaites; paskui jam pavykė pabėgti. Šit ką jis mums papasakojo:

Paskutinėmis dienomis prieš vokiečiams ateisiant Vilniuje buvę ramu. Tiesa, buvę girdėti šaudantis, bet žmonės taip jau buvę su tuo apsipratę, kad jiems šaudymas visai nebedarydavęs įspūdžio. Žmonės ramiai sau vaikščiodavę gatvėmis, vakarais, kaip ir pirma, eidavę į kavines, į kinematografus, ir tt. Kaikurie daiktai buvę labai pabrangę, o kaikurie visai atpigę, kitų visai nebebuvę galima gauti. Sakysim, degtukų dėžutė buvusi 30 káp., sviesto labai sunku buvę gauti, o gavus kur reikėdavę mokėti lig. 6 rub. už svarą; užtat mėsos svaras buvęs po 1—3 káp.; už arklių mokėdavę tik 2—5 rub.; gražūs vežimukai, už kuriuos paprastu laiku reikėtų mokėti kokius 500 rb., buvę parduodami po 15—20 rb., ir tad nebuvo pirkėjų. Vokiečiams atėjus, pigieji daiktai, kaip mėsa, arkliai ir t. t., tuoju žymiai pabrangę, o brangieji daiktai, kaip degtukai, sviestas, bent kiek atpigę.

Rusai pasitraukę iš miesto iš penktadienio į šeštadienį tą naktį, vad. iš rugs. 4 į 5 d. išauštant. Pasitraukdami susproginę visus tiltus, geležinkelio stotį ir geležinkelio tiltą. Anšros Vartų gatvėje. Nuėję jie pro stotį ir Anšros vartų gatvę. Rusams išėjus dar ilgai, lig 2 val. nakties, buvę girdėti trenksmai. Sako, visur buvę griaunamai tiltai. Vokiečiai įėjo į miestą įkandin, tuo tik rusams išėjus. Pirmą joję 200 kareivių, raitų, su trimtais, ypatingai papuoštų. Vedė juos 6 vokiečių oficerai. Jie tiesiai nujoję prie miesto valdybos namų į miesto galvą Venslauskį. Kelio rodyti jiems nereikėję; su Vilniaus miestų vokiečių kareiviai jau buvę susipažinę ankščiau: mat jiems išanksto buvę rodomas kinematografe Vilniaus miestas, jo gatvės, namai, ir buvę visa aiškinama. Paskiau įėjęs į miestą vokiečių feldmaršalas Hindergurgas. Jo pasitiktį prie Valiojo tilto gavęs eiti miesto galva su miesto raktais ir miesto pasiuntinybė. Kitą dieną vokiečiai tuoj ėmę taisyti Zvėryno ir Zalajį tiltus. Pats miestas nieko nenukentėjęs. Ką laikraščiai rašę, kad Vilniuje tiek ir tiek namų sugriauta ir sudeginta, esą visai netiesia. Nukentėję bent kiek priemiesčiai, bet nedaug. Į miestą iš artilerijos nebuve šaudoma.

Įėję į miestą, vokiečiai tuoju įvedę savo tvarką. Per tris dienas liepė atidaryti visas krautuves ir krautuves ir, kas buvo apgriauta, sutaisyti. Žydams tuoju buvę įsakyta, kad jų krautuvės šeštadieniais (subatomis) būtų atdaros lygiai kaip ir kitų.

Tris dienas buvus ir visa pataisius, vokiečiai ėmę ruoštis pasitikti Vilį. Liepę išpuošti miestą gėlėmis ir kilimais. Įvažiuojant buvę liepta šaukti “hoch.” Ties miesto dūmos namais buvę pastatyti stalai, apkrauti likieriais ir degine. Vilius įvažiavęs automobilu, kariuomeniškai apsirėdęs, ant galvos augštu šalmu, kurio viršūnėje kyšojęs sidabrinis erelis. Buvę liepta patikti miesto galvai ir tautų organizacijoms, kurioms vokiečiai buvę išdalinę tam tikrus ženklelius.

Tris dienas buvus, Vilini išvažiavus, vokiečiai, surinkę visus vyrus, nuo 15 lig 18 metų liepė stoti į miliciją, o nuo 18 lig 45 metų išvarę apskų kasti. Buvę išvartys ir tas pats pabėgėlis, kurs mums vi-

sa tat papasakojo. Jis buvęs paimitas šimtininku. Vargę toli į Švedonijų pusę, kokias 80—90 varstų nuo Vilniaus. Jį kaip vyresnįjį vežė kareta. Važiavęs kartu ir vienas vokiečių oficeris. Važiavę labai greitai. Kelionė trukusi dvi par. Važiuojant nakvojė sodžiuose. Nuvažiavus į paskirtą vietą, pradėję dirbti darbą. Buvę nemaža inžinierių moterų, kurios tvarkiusios apkasų darbus. Apkasai buvę kasami mašinomis, darbininkai tik mašinos išraustas žemes sklaide į pašalius. Tik vieną rytą pasigirdę netolimai šūviai. Pasirodę rusų žvalgai. Vokiečių oficeris sušukęs “lus,” ir visi vokiečiai tuoju išsiblaškę. Darbininkai, išėję į namų kiemą, kuriuose jie buvo sustoję, pamatę, kad rusų kareiviai beklasineję namų šeimnininką, kame yra rusai. Šis, juos pamatęs, nurodęs rusams, kad tai jie esą vokiečiai. Bet greitai pavykę išaiškinti, ir rusai ne tik paleidę, bet dar ir pinigų davę kelionei. Eidami jie sustoję šapkenų sodžiuje. Benakvojant užėję vokiečių žvalgai.

Jau buvę juos suėmę, nežiūrint, kad šaukė vokiečių pasakytą obalsį “aokacen.” Vokiečiai atėmę gautuosius pinigus. Bet tuo tarpu vėl pasirodę rusų žvalgai ir vėl išsivadavę iš nelaisvės. Pulkininkas trims davęs 25 rub. keliui ir paleidęs. Nuėję į Ašmenos stotį, o iš ten jau nuvažiavę į Minską ir toliau į Rusiją.

Pabėgėlis pasakojo, kad Vilniaus gyventojai, apskritai imant, labai biją vokiečių. Jis parodė mums “Artistinio” kinematografo iš šv. Jurgio pr. No 22 afišę, spaudintą jau vokiečiams esant Vilniuje. Afišę parašyta tik trimis kalbomis: pačiame viršuje vokiečių žemiau lenkų ir apačioje—rusų. Lietuvių kalbos visai nėra. Bet afišę privatinės įstaigos ir iš jos dar negalima spresti, kaip rašo vokiečiai savo oficialinius įsakymus. Buvę matyti, kaip vokiečiai vežę su savim bulbių kasamasias ir paskui jų čiapat degtinės varomąsias mašinas. Pačiuose geruosiuose Vilniaus miesto namuose, kaip sakysim teisme, kur buvo teismo įstaigos, keliose vietose įtaisę “linksmybės” namus savo kariuomenėi.

VITEBSKAS.

Rugsėjo 28 d. iš čia išvežė pirmą pabėgėlių būrį—680 žm. jų tarpe—180 lietuvių. Visą būrį nuvežė Jaroslavin. Jį lydi Tatjanos Komiteto atstovas, Latvių draugijos atstovas ir lietuvių felčerė Pransulytė.

Lietuvių vaikų prieglauda jau įsteigta. Kol kas tėra aštuoni vaikai našlaičiai.

PINIGŲ VIETOJE MARKĖS.

Stingant smulkųjų pinigų (bilono), finansų ministerija išleido markių. Tos markės paprastos pašto jubilėjinės markės, tiksliai gal kiek storesnės ir kietesnės ir su parašu antroje pusėje: “Eina lygiai su mainomaisiais sidabro pinigais.”

Simbirske pabėgėlių lietuvių yra apie 10000. Daugelio padėjimas vargingas, ypač kad niekur būtų negalima rasti, nei apskričių miestuose. (“L. Balsas.”)

Gabus žmogus, it paukštis iš narvelio ištrūkęs, turi atrasti tikrą savo užsiėmimą, kur jam bus liūsa, smagu ir linksmu.

SUSEKĖ SUOKALBĮ EGIPTE.

Berlynas. — Iš Cairo, Egipto, gauta žinios, kad ten susėkta didis suokalbys. Tarpe suokalbiniųkų besą daug žymių asmenų, artimųjų sultaniui. Suokalbiniųkų tikslas buvęs prašalinti valdovą ir atsimesti nuo Anglijos globos. 40 žmonių suareštuota ir jau 25 nugalabinta.

Kas girdet lietuvių kolonijose.

BROOKLYN, N. Y.

Kaip subruzdavo jaunimas. Čia nors trumpai papasakosiu, kaip nubudo čionykštis jaunimas, kaip ėmė dėtis kruvon.

Ligšiol čia, kaip ir daugumoje didžiųjų kolonijų daug inteknės turėjo socialistai. Jie paleidę nasrus paikino jaunimą ir liaudį. Nuo socialistų neatsilikdavo laisvamiai, o Griktas tai per kiaušą vasarą alasavojo ant kampu. Beveik kas vakaras pasakoję darbininkams apie businąjį rojų.

Taip tai tokių pasakojimų, tokių žaunų ir blevizgų prieš tikybą, Bažnyčią prisiklausėme ir kantrūs buvome. Bet turėjo galų gale kilti reakcija. Tai-gi veiklesnis katalikiškas jaunimas ir pradėjo reaguoti, veikti prieš tą liaudies ir jaunimo paikinimą.

Taip tai socialistai visose kolonijose ėmė negeliuoti, ėmė eiti iš mados, taip dėjosi ir čia. Pasidrasino katalikiškaisi jaunimas, katalikiškoji visuomenė ir pasakė, jog laisvamiai ir socialistai neturi spiaudyti ant lietuvių katalikų.

Klausė katalikai atskalūnų prakalbų, klausė jų klajonių apie žemiškąjį rojų, klausė iš pradžios lyg su užsitikėjimu, paskui jau lingavo galvas, nes kilo abejojimai, o galop tai pamatė, jog ten tuštuma, melas, šmeižtas, grovimas, neapykantos skleidimas.

Taip dalykams stovint ne kartą buvome perspėjami dvasiškų vadovų. Bet gale it nauja banga atūžė, užėjo nauja gaidynė, užviešpatavo nauja dvasia, nubudo, sujudo katalikiškas jaunimas, susiubavo katalikiškoji liaudis. Ėmė dairytis kas keno veikiamą, kas ką nuveikė ir ką reikia veikti.

Katalikai stvėrėsi rimto darbo. Ėmė tvirtis L. D. S. kuopos, L. Vyčių kuopos.

Lapkričio 7 d. Karalienės Amalų parapijoje, vadovaujant klebonui kun. Remeikiui susitvėrė Lietuvos Vyčių kuopa. Susirinkimą laikė tos parapijos mokyklos salėje. Klebonas paaiškino apie organizaciją ir paskui buvo išrinkta valdyba. Pirm. liko Mikolas Varneckas, kasierium Vincas Bendoravičius, fin. raš. A. Dima, prot. rašt. J. Vištelinas. Pirmame susirinkime prisirašė arti 30 narių. Nekurie nariai paaukojo kuopai po \$ 1.

Tatai sujudo brooklyniečiai. A. Dymta.

BALTIMORE, MD.

Motėrų vakaras.

Lapkričio 8 d. š. m. buvo surengtas teatras A. L. R. K. Motėrų Sąjungos. Buvo lošiama "Verpėja po Kryžium" ir "Tai Politika," taip-gi keletą dainelių sudainavo vietinės lietuviškos. Visas vakaras nusisekė puikiai, kadangi pirmą sykį tai nėr ko ir norėt geriau.

Žmonių buvo apie tris šimtus. Iš to matosi kad ir baltimoriečiai pradeda suprasti naudą tokių vakarėlių.

Būtų gerai, kad visi pamestų, kas yra bloga ir neskaldytų galvų, kur karčiamose ar gužynėse, o apsieitų kiek mandagiaus. Bet kur tau, ar pas Baltimorės lietuvius, kurie nei vieno pasilinksminimo neapsieina be svaigalų, o prisitraukę ir skaldo galvas — sėdžia tarp visų neapykantą ir keršą.

Girtos vaivės.

Štai lapkričio 7 d. pas vieną lietuvių, kurio čia vardą apilenksiu, sukvietė keletą desėtkų svečių, nes prirengta buvo pilni kampai bačkūnų alaus ir degtinės. Betuštindami bačkutes kaž-ko susipyko šeiminkai tarp savęs ir pradėjo mylėtis asotiniškai, ne viename teko nuo šeiminkinės paragauti asotio.

Seimininkė savo vyrui suskaldė galvą.

Pribuvo policija, nugabeno į šaltąją.

Ne pirmas tokis atsitikimas tarpe Baltimorės lietuvių, bet labai tankiai panašių randasi.

Ar-gi tai ne gėda taip daryti. Bet jeigu koks reikalas pasitaiko, kur nors paaukoti, ar tai sušelpimui nukentėjusiu nuo karės, ar taip kokiems prakilniams reikalsams, tai atsiranda visokie išsikabinėjimai, tai pinigų netur, tai nedirba, bet alučiui arba policijai, tai net ir perdaug turi.

Kur nepažvelgsi visur pilnos smulkės lietuvių.

Dirbkime gerus darbus.

Laikas jau būtų susiprasti, ir nemėtyt bereikalingai sunkiai uždirbtų pinigų, kad sušelpimui savo brolių lietuvių Tėvyneje.

O dabar jau beveik visai užmiršo baltimoriečiai apie savo gimtinę o gal nenori ar tingi pasidaruoti, nors praeitais metais buvo pradėti rinkti aukas ir drabužius del nukentėjusių nuo karės, bet dabar jau nesimato to gražaus, prakilnaus darbo.

Argi taip greit pavargome, argi mums negaila tų, kurie kenčia šaltį ir badą.

Tai-gi sukrusime lietuvių baltimoriečiai, nepasilikime užpakalyje kitų kolonijų, atmeskime visą į šalį ir pradėkime darbą, atnaujinkime tai brangų sumanymą ir pradėkime rinkti aukas, drabužius del savo brolių lietuvių vargstančių tėvynėje.

Ar tai katalikas, ar tautininkas, ar cicilikas visi aukokime kiek galėdami, neušimėtinėkime, kad tai suvalskinis, ar vilenskinis, ar kaniškinis, mes visi esame lygtis vienos tėvynės vaikai.

Stokime visi į darbą.

V. S. P.

BALTIMORE, MD.

Puikus lošimas.

Lapkričio 8 d. parapijos svetainėje Motėrų Sąjungos 8-ta kuopa stvėrė veiklą trijų veiksmų iš lietuvių gyvenimo XV amžiaus "Verpėja po Kryžium."

Labai lietuviams yra pageldaujama drama, nes užgirta Blaivybės Konkurso Kaune. Pats lošimas puikiai išėjo. Galima buvo iš ko pasigėrėt. Daugelis yra doros pavyzdžių tarpe jų randasi ir piktos dvasios pastangų. Lošėjai matyt buvo gerai prisirengę, nors nekuriu pirmą syk scenoj, bet drąsos turėjo įvalias. Tik visas nesmagumas, kad pertraukose niekas neskambino pijanu ir kožną sykį užsidarius scenai šviesos nepaleidavo iki kas nepraneša apie tai lošėjams iš publikos.

Publikos buvo daug tik pirmiečiai ir kiti nesusipratėliai mėgino kelti klegesį, kad sukelus juoką, ypatingai tame laike duokim kaip motina su dukterim vakare atsklaupusios giedojos giesmę "Labai nakt." Paskui Motina sužinojus, kad jos sūnus pasirašė piktai dvasiai, tai iš širdgėlos alpsta ir miršta ant dukters kelių, šaukdamas Šventų vardų, arba kaip duktė Verpėja atsiklaupus su kryžėliu pergali piktą dvasią ir išgelbi savo brolių, tai šituose punktuose nekuriu mėgino juoką suktelt.

Tai tokie iš savo darbų duodasi save pažint koks jų supratimas, ir kokavo, kad veikla pažėmė, bet rimti žmonės juos pažėmina už tokį nemandagų pasielgimą publikoj.

Antra buvo vieno veiksmo farsas "Tai Politika." Šis labai prijuokino publiką. Ant pabaigos lietuviškos lošėjos sudainavo kelias liaudies dainas. Pelnas šio vakaro skiriamas Motėrų Sąjungos 8-tos kuopos palaikymui kursų.

Mes malonėtume iš vyčių ir motėrų kuopų baltimorėjų daugias tų vakarų turėt, tik-tai gaila, kad ten koks "Ten Buves" "Darbininko" 19 No. visai neliogiškai išpeikė vyčių statytą 28 d. spalio Šv. Agnėte.

Paskui klebonas atkreipė domą į tokį korespondentą bažnyčioje ir išbarė jį.

J. P. K.

CLEVELAND, OHIO.

Varduvės.

Spalio 27 d. Šv. Jurgio Giedorių dr-ją laikė savo paprastąs giesmių repeticijas. Valandėlę papraktikavus, vietos vargonininkas p. Simonas Kimutis prabilo į giedorius dėkuodamas už prielankumą šiai dr-jai ir podrang, kaip prieš varduvų dieną pasižadėjo visus gražiai pavaišinti. Visi su džiaugsmu atsisotė pasveikino sudainuodami "ilgiausius metas" ir podrang išreikšdami jam geriausius linkėjimus, taip-gi pasveikino ir Simoną Baranauską su "ilgiausiais metais" ir geriais velijimais. Visiems besiskirstant, vienas iš giedorių davė sumanymą del geresnio atsiminimo varduvų dienos, kad sumestumėm po kelis centus del nukentėjusių nuo karės. Visi ant to noriai sutiko. Aukavo po 1 dol. S. Kimutis, J. Stravinskis, J. Marozas. Po 50c. S. Baranauskas, A. Slavinskis, F. Baranauskas, A. Malinolis, M. Malinauskienė, P. Kareckas; po 25c. O. Vaivodžūtė, M. Močiutukė, A. Slavinskaitė, J. Maraziutė, V. Karekiutė, O. Montviliutė, M. Simonis, S. Pašakeckis, S. Serėika, J. Misevičius, K. Petraitis, K. Uršaitis, 10c. P. Tamošius. Viso labo \$9.35.

Pinigai bus perduoti vietiniam T. Fondo skyriui.

Clevelandiečiai duosnūs.

Reikia pažymėti, kad Clevelando jaunimas nepraleidžia nei mažiausios progos be aukų: ar tai vestuvės, ar varduvės, ar kita kokia pramogėlė — visados atmena mūsų brolius ir seseris nukentėjusius nuo karės. Būtų pageidaujama, kad ir kitų kolonijų jaunimas panašiai pasielgtų; tuokart daugiau galėtumėm savo viengeničius sušelpiti ir juos suraminėti. Užtad brangusai jaunime nepraleiskime jokio susirinkimo, jokio pasilinksminimo be aukų, bet visados prisiminkim apie nukentėjusius nuo karės; tuokart nuo visuomenės nupelnysime gerą vardą ir padėką nuo nukentėjusiųjų.

M. J. Š.

CAMDEN, N. J.

Kalbėjo p. Šimkus.

Buvo surengta prakalbos, kurias užmanė Komitetas šv. Kazimiero parapijos iš Philadelphia, Pa. iš surengė lapkričio 6 d. Kalbėtojas buvo p. S. Šimkus. Prakalbos atsisuvo salėje po No. 1197 Thormen, st., Camden, N. J. Kalbėtojas kalbėjo apie vargingą dabartinį padėjimą mūsų brolių ir seserų taipogi ir senų tėvelių. Nepamiršo primyti apie reikala gelbėti juos. Tik labai gaila, kad nedaug žmonių tebuvo, nežinia iš kokios priežasties, ar iš tingėjimo ar iš nežinojimo. Visai mažas būrelis teatsilankė.

Aukos buvo renkamos. Šios ypatos aukavo del vargingų mūsų brolių, išblaškytų po visą pasaulį: Juozas Norkaitis \$2.00 Po \$1. Petras Ramanauskas, Martynas Butkus, Rapolas Pavilianskas, Jonas Balčaitis, Adomas Žikargas ir N. N.

Smulkių aukų surinkta \$4.75 Iš viso \$12.95.

Kad ir nedaug tebuvo žmonių, bet "subytino" tūkstantinę minią Shenandoah.

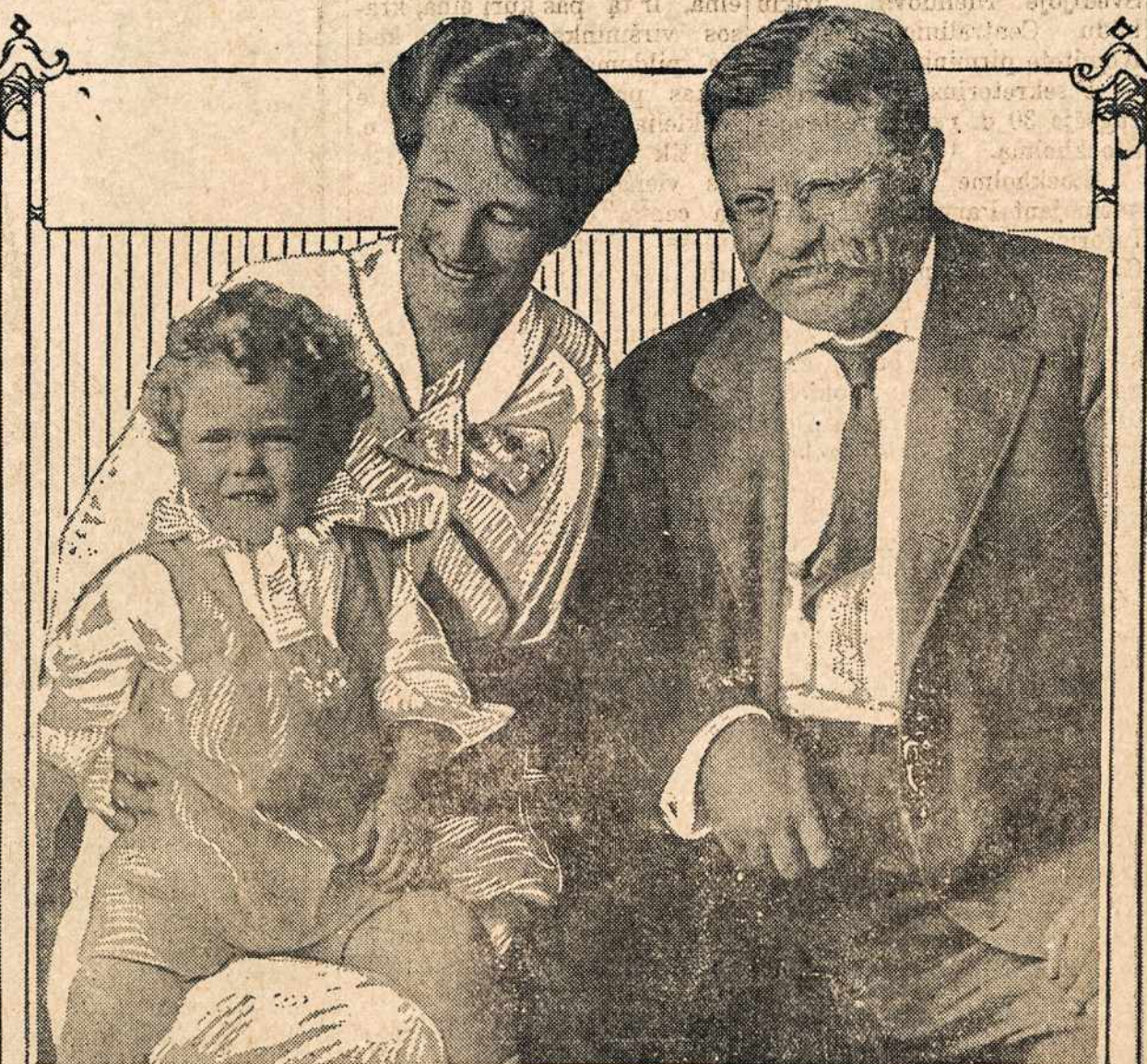
Tai-gi man rodosi, kad Camden, N. J. labai daug yra lietuvių, bet kaip ant gero, tai visai nematyt, o kaip į salimus tai kur pamatysi, tai visur pilna ir vis mūsų mieli lietuvių.

Labai gaila, gal galų gale susipras.

Varpelis.

KEWANEE, ILL.

Čia gyvena gana didelis lietuvių būrelis. Yra dvi draugijos. Šv. Antano pašėlinė dr-ją turi narių apie 120. Kasoje turi apie \$2,000. Pereitame susirinkime ta dr-ją turėjo 10-metines savo

Pulk. Roosevelt su savo žmona ir anuku. Anuko tėvas d-ras Derby su savo žmona buvo iškeliavęs Francijon sužeistųjų slaugyti. Jų sumus buvo Roosevelto šeimosnyos globoje. Dabar vaikučio tėvai sugrįžo.

gyvavimo sukaktuves. Buvo tokių narių, kurie 10 metų išbuvo nariais ir neėmė pašėlos. Paprastai dr-jos šio kiuno ar tokiu būdu pagerbia tokius narius. Ši, vienok, dr-ją nieko tame nepadare.

Taip-gi yra lietuvių Ukėsų dr-ją. Gyvuoja gan gerai. Tik būtų labai pageidautina, kad nekuri nariai geresnę tvarką užlaikytų susirinkime. Kad su broliais nariais gražiau apsieitų ir kad nevartotų dar kytų anglišių žodžių ir išsireikškimų.

Moters panaikino karčemas.

Nors motėrų balsų pagelba čia panaikinta karčemas, bet tarp žmonių vis randasi rudžio ir degtinės.

Geros naujienos.

Dabar pasklido šnektos, kad pradžioje lapkričio mėnesio pradės dirbti National Tube Co. dirbtuvės. Atsiradus daug darbų. Tose dirbtuvėse būsia dirbama po 5 ar 6 dienas savaitėje.

Vakarienė.

Šv. Antano parapija suma nē surengti viešą vakariene bažnytinę salę. Vakariene nutarta turėti lapkričio 13 d. Prasidės 4 val. po pietų ir trauksis iki 8 val. Po vakarienei seks žaismės, pasilinksminimai, pasižmonėjimai.

Norėjo rinkti pinigus.

Vieną subatvakarį po lietuvių stubas landžiojo atskalahūnėliai ir prašė lietuvių katalikų prigriebti partraukti jiems Mockų. Ir tai mat rinkėjų akys. Nori, kad katalikai dėtų savo centus partraukimui žmogaus, kurs spaudiuo ant katalikų, niekiana juos.

Mirė šaltis.

Lapkričio 5 d. persiskyrė su šiuo pasauliu Povilas Šaltis, 15 metų amžiaus. Paliko nuiludime tėvus. Mirties priežasties nei daktaras negalėjo pasakyti. Buvo karščio apimtas, ilgai klajojų ir paskui mirė. A. a.

C. H.

NEW HAVEN, CONN.

Žmonių buvo daug.

Spalio 24 d. š. m. 8-tą valandą vakare atsisuvo prakalbos bažnytinėje svetainėje. Jas surengė vietos klebonas kun. V. Karkauskas. Kalbėtojai buvo užkviesti iš Waterbury'io, Conn. kun. P. Saurusaitis ir p-ls A. Petrauskaitė. Publikos tiek buvo daug prisirinkę, kad nebuvo nei vietos atsisėsti, buvo priversti stovėdami klausyti prakalbų.

Pirmiausia kalbėjo kun. P. Saurusaitis. Savo plačioj ir aiškioj kalboj, nurodė blėdingumą to didžiulio mūsų priešo alkoholio, kuris tūkstančius vargšų mūsų žmonių yra pražudęs savo bangose ir neapsakoma vargą kenčia. Toliaus prašė visų smuklininkų, idant iš kalno liautūs pardavinėti tuos baisius nuodus žmonė-

liams, o imtūs už geresnio užsiėmimo ir platintų blaivybę, o ne girtuoklystę, nes ar anksčiau ar vėliau turės savo to užsiėmimo išsizadėti, jei ne iš liuosos valios, tai bus priversti valdžios atsisveikinti su tuo savo didžiausiu geradėju, o vargšų žmonių skriaudikų ir skurdo platintojų.

Ką mergina papasakojo.

Antra kalbėtoja tai p-lė A. Petrauskaitė. Pirmiausia pagyrė savo kleboną už neperstojančią darbą blaivybės dirvoje. Toliaus ir gerb. kalbėtoja pratarė kelis žodžius apie blėdingumą alkoholio, kokią blėdį atneša įsiai mūsų broliams, sesutėms ir nekaltiem vaikeliams ir kokiame skurde jie turi gyventi per savo jaunias dieneles už savo gimdytojų apsielėdimą ir nedažiūrėjimą savo kūdikų iš priežasties girtuokliavimo. Toliaus prašė gimdytojų ypač motinų, idant pradėtų vesti pavyzdinę gyvenimą be svaigalų, per ką ir maži vaikeliai išmoks blaiviai ir dorai gyventi. Taip-gi prašė tėvų, idant savo vaikelių nestumtų perjaunų prie sunkių darbų, ale po pabaigimo pradines mokyklos leistų į augštesnį mokslą, kurie išgali, o kurie ne, tai kad nors bent kokio darbo išmokytų, kad vaikams nereikėtų verkėti per visą gyvenimą prie sunkių darbų. Mergina taip-gi ragino prie mokinimosi visokių gerų darbų, kad skurdą prašalinus ir pelnįjus geresnį kšną duonos.

Toliaus ragino visa publiką prie skaitymo gerų katalikiškų raštų, kaip tai: knygų, laikraščių o ypatingai "Darbininką," nes tai geriausias mūsų yra laikraštis, kurisai rūpinas nurodyti darbininkams, kaip pagerinti būvį, ir kaip apsiginti nuo neprašytų mūsų globėjų, kurie ligi šiol vis norėjo mumis užvaldyti ir laikyti tamsybėje ir ant tolimiesnio laiko. Dar-gi gerbiama kalbėtoja nepamiršo ir mūsų svarbiausios organizacijos "Vyčių." Nurodė jūjų gerus darbus, ir kaip jie yra labai reikalingi del mūsų tautos ir tėvynės Lietuvos. Ragino visus jaunus vaikus ir merginas rašyties prie viršminėtos organizacijos, nes tai jaunimo yra geriausias ryšys, kurio negalės nei jokie priešai sutraukti.

Pasilepė cicilikėlius.

Labai juokingai nupasakojo apie mūsų ponus raudonakalius cicilikėlius, kurie užsimokėję 25c. į mėnesį ir laukia stebuklingo žemiško rojaus, ir tvirtina net susirietę visuomenei, kad tas rojus turės kada atsirasti, ale kur ir kada tai jie patys nežino.

Baigdama savo plačią prakalbą taip-gi gerb. kalbėtoja nepamiršo ir mūsų nuskriaustos Tėvynės Lietuvos, ir vargstančių mūsų brolių ir sesučių. Prašė visų susirinkusių, kad sušelpytų tuos nelaimingus varguolių aukodami jėi ne po daug, tai nors po mažai. Po prakalbų gerb. kalbėtojos sesutė J. Petrauskaitė sudai-

navo porą lietuviškų dainelių, kuriomis labai užganėdino publiką, per ką liudijo ilgas delnų plojimas. Kaip kalbėtojai taip ir dainininkai priklausio didelė garbė, o ypač jūjų gimdytojams, kurie taip gražiai dorai savo dukreles išaugino. Matyt, kad pas tuos žmones nesilankė stuboję rūdis su baltakėle, nei "Keleivis" su "Kova," ale tikros tiesos ir doros raštai.

Del nukentėjusių nuo karės aukavo sekanti asmenys: Po 1 dol. Petras Milašius, L. Kelniūtė; po 50 c. O. Steplaičiūtė, A. Gulauskas. Su smulkom aukom surinkta viso \$12.25.

Už 3 kartus laikytas prakalbas, už žiburius reikėjo užmokėti \$5.00 tai-gi viso liko del karės nukentėjusių \$7.52.

Vincas Zavorskas.

BALTIMORE, MD.

Lošimas.

Lapkričio 6 d. Lietuviškoje svetainėje buvo lošimas veikalo penkių veiksmų vardu "Bijunelis." Buvo gerai atloštas ir puikiai atrodė. Veikalas atvaizdino senovės Lietuvą. Žmonių tai nedaug tebuvo. Tik apie pora šimtų. Tas vakaras buvo suloštas naudai nukentėjusių nuo karės. Tai gaila, kad čionykščiai lietuvių taip mažai teatjaunčia nukentėjusius. O jei baltimoriečiai nebūtų taip pakrikę tai daug galėtų nuveikti, nes lietuvių čia yra daug.

Tai-gi baltimoriečiai, kai katalikai surengia kokį lošimą, pramogą, prakalbą, balių ar vasarą pikniką, tai kuodaugiausia atsilankykite.

Daznai atsitinka, kad tuo pat laiku, kada katalikai ką surengia, tai kad pakenkus jiems, surengia ir laisvamiai arba socialistai. Čia mes katalikai turime apreišksti savo susipratimą. Visuomet privalome eiti į savo pramogą: turime, teisybė, visuomet šalintis nuo socialistiškų ir laisvamaniškų pramogų, prakalbų, bet ypač tais vakarais, kada katalikų surengiama.

Žemai stovi.

Dabar baltimoriečiai ant žemo laipsnio tebestovi. Perdaug čia girtuoklystės. Nabagėliai darbininkėliai duoda save išnaudoti, leidžia savo kraują gerti bjauriam smakai.

Sutikimo tarp lietuvių nėra. Vien tik pavydas, vien tik kad pažėminus vieni antrus. Todel baltimoriečiai apiskurdžiai gyvena. Yra čia lietuvių apie 20,000, o mažai tėra gerai prasigyvenusių. Vis tai taip dedasi del pavydo. Jei kas iš žmonių namelį apsiiperka arba vieną, kitą šimtelį susideda, tai tokį baltimoriečiai už skūpuolį laiko.

Baltimoriečiai visai pakrikę it proto netekę. Pirmiau čionykščiai lietuvių buvo bepradėdą dėtis į unijas, buvo čia neprigulminga (Independent) unija, bet jau keturi metai atgal susitvėrė I. W. W. O ta unija yra paš-

kudna, darbavijų ir šiaip padorių žmonių nekenciami. Tas daug prisidėjo prie lietuvių suskaldymo.

V. Stukėvičius.

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 4 d. atsisuvo prakalbos p. St. Šimkaus. Juozapo Tranaucko svetainėje po vardu White Elephant Hall. Prakalbas surengė komitetas parapijos šv. Kazimiero ir užkvietė p. S. Šimką už kalbėtoją.

Iš priežasties nemalonaus lytingo oro žmonių nesusirinko skaitlingai, bet kurie atsilankė, tai malšiai užsilankė. Kalbėtojas pakalbėjęs pirmą savo prakalbą ėjo kolektouoti, užrašytojais buvo Jonas Grigaitis ir Juozapas Zaleckas. Šios ypatos aukavo nukentėjusius nuo karės Lietuvoj: Juozapas Tranauckas \$5.00, Antanas Kazlauskas \$3.00. Po \$2.00 aukavo Juozapas Mikšta, Juozapas Zaleckas, Simanas Uždavinis, Juozapas Bura.

Po 1 dol. aukavo Stanislovas Rinkūnas, F. Valavičius, Juozapas Stokius, Juozapas Aliukonis, Jonas Mačelis, Stanislovas Zaleckas, Kazimieras Stepsis, Augustinas Tranauckas, Zofija Jaceitė, Vincentas Adomaitis, Stanislovas Virbieckas, Juozapas Kaiavičius, Romalda Bekeraitis, Jonas Vaškelevičius, Simonas Maulis.

Viso aukų surinkta \$38.85.

Nedaug žmonių, nedaug aukų, bet labai širdingai tariam ačiū paaukavusiems, taip-gi labai širdingai ačiū pačiam savininkui, kurs nieko nerokavo už svetainės darbas yra atlikta del Lietuvos pagelbėjimo.

Varpelis.

Poltavoje ir jos apylinkėse dabar pagėgėlių nebe daug. Kunigaikščio Urusovo ir Župčinovo įsakytu visi šiaurės vakarų fronto pagėgėliai išgaboti iš Poltavos gub. į Tambovo ir Penzos gubernijas. Poltavos gub. paskirta gyventi pietų vakarų fronto pagėgėliams. Iš čia neseniai išvežė daug pagėgėlių Stavropolės gubernijon. Sako, tarp jų buvę ir lietuvių nemaža. Dabar Poltavoje yra lietuvių dar 150 žmonių, jų tarpe — keliolika Suvalkų gub. mokytojų. Kaikurie mokytojai gavo vietas Visos Rusijos sąjungos įstaigoje, kitiems buvo patarta kreipties Lietuvių Centralin Komitetan. Pagėgėliais rūpinasi daugiausia gubernijos zemstva, paskui Tatjanos Komiteto vietos skyrius ir Žydų komitetas.

Geležinkelio stotyje įtaisyta maitinimo punktas ir medicinos pagalbai teikti. Pagėgėliams inteligentams įsteigta valgykla, kame jie už 25 kap. gauna visai gerų pietų. Žiemstva steigia Poltavoje pagėgėlių vaikams, pametusiems savo tėvus prieglaudą. Kiekvienam vaikui laikyti skiriama aštuoni rubliai mėnesiui, be to, paskirta pinigų drabužių ir reikalingiems prieglaudai daiktams nupirkti. Pagėgėlių biuro prižiūrėtojas Los-Raškovskis sakė, kad tautų organizacijoms, kurios norės pasiimti vaikus savo globon, žiemstva duosianti tiek pašalpos kiekvienam vaikui laikyti, kiek skiriama prieglaudoje. Prieglauda taisoma 150 vaikų. Šiomis dienomis jų atgabeno iš Maskvos. Jei jų tarpe atsiras nemaža lietuvių, reikės jiems įtaisyti savo prieglaudą ir mokyklą.

Pagėgėlių gabenimas čia sutvarkytas gerai.

Kiekvienam būriui išduoda bilietus ir griežtai veža paskirioton vieton. Pagėgėlių biure visuomet galima sužinoti, kur kurie pagėgėliai išvežti ir kame apgyvendinti. Biuro priveizėtojas, man paprašius įsakė visus pagėgėlius lietuvius išvežti vienu kartu ir vienon vieton.

Sekmadienyje rugsėjo 27 d. susirinkusiems prie katalikų bažnyčios pagėgėliams buvo padalinta "Lietuvių Balso." Ten pat jiems buvo duodama patarimų, raminama. Visi prašo pasirūpinti, kad jų nekiskirstytų, bet visus vienon vieton vežtų.

Nepamirškime L. R. K. Spaudos Draugijos.

Ivairios draugijos minėjamos laikraščiuose; jų reikaliai svarstomi ir jų veikimo keliai tiesiami. Ape “Spaudos Draugiją” maža tebuvo girdėti balsų. Rodos, kad ji neveikia. O ji savo darbą varo. Tiesa, negarsiai, bet gana pasekmingai. Kuopų skaičius auga; pavieni nariai taip pat didina draugijos kūną. Žodžiu, tuom tarpu eina geryn.

Turi jau vienuolika kuopų. Kaip kurios iš jų gana skaitlingos. Gana daug yra ir pavienių narių, be jokių kuopų. Gana graži pradžia. Vienok, tai dar menkas ir silpnas pamatas “Spaudos Draugijai”, kuri nori savo lėšomis leisti knygeles ir dalinti jas savo nariams. Jos veikimas negali būti labai žymus ir daug sverias visuomenės gyvenime, kolei joje susispietę ne keli tūkstančiai, o tik keli šimtai narių.

“Spaudos Draugija” svarbiausia savo tikslo, t. y. spausdinimo ir platinimo gerų knygų negali pasekmingai atsiekti be šio tokio kapitalo. Gi ji sunku sudaryti be narių. Teg draugija ir susirastų lėšų išleisti vieną kitą gerą knygą, bet išleis, kur jas padėtų? Narin maža. Pirkikų ir sunku tikėti. Tuomet gali žinoti, išleistas savo knygas, jomis gerėties ir tiek. Tai būtų permenka. Reikia didžio narių skaičiaus, reikia išbūdinti liaudį, įpratinti į gerų knygų skaitymą.

“Darbininke” buvo pakeltas balsas, kad “L. R. K. Spaudos Draugija” užsiimtų leidimu populiarių mokslo knygelių, kaip tai darė “Saltinio” Bendrovė, leidžama “Žmonių Knygyną.”

Sumanymas gražus ir puikus ir “Sp. Dr.” be abejonės pasistengs jį vykdyti, bet dabar da to negalės pilnai ir pasekmingai atlikti dėl augščiau išrodytų priežasčių.

Minėtąjį sumanymą ir kitus gerus sumanymus “Sp. Dr.” vykdins, jei visuomenė jai daugiau prįaus ir ją parems.

Be to tokia draugija, kaip “L. R. K. Sp. Dr.” reikalauja, nors vieno žmogaus, kuris visiškai jos reikalams būtų pasisventęs. Gi kolei ji ir jos reikalai bus sukranti ant pečių tokių asmenų, kurie turi savo tiesioginių darbų ir priedermių krūva ir draugijai gali tik tiktai trupinėlius laiko pasiskirti, tai abejoju, ar ji tarpas. Bent nebūjos, kaip galėtų, turėdama tam dalykui pasisventę.

Sakysime, draugija gali toki žmogų išsirinkti, jam reikalus pavesi, bet tuomet reikia jam ir užsilaikymą duoti. Čia vėl keltumas jaunai ne skaitlingai draugijai.

Aišku dabar; jei norime, kad “Sp. Dr.” naudą Amerikos lietuviams nešėtų reikia ją remti. Reikia rūpintis išteigti visose lietuvių kolonijose jos kuopų. Tuomet prasi-dės tikras, rimtas draugijos veikimas.

Šiuometinį savo veikimą draugija pažymės išleidimu “Metraščių.” — kalendoriaus nepaprasto gražumo, kuri, spėju panorės turėti savo namuose kiekvienas rimtas lietuvis, ypač katalikas.

Draugijos nariai šimet gaus tą “Metraščių” ir dar visą pluoštą kitokių naudingų knygelių, o vis už tą vieną, metinės mokesčio dolerį.

Kas ir ištytų dabar į “Sp. Dr.” ir priimtų vieną dolerį, tam Draugija žada duoti tas pačias knygas, kaip ir seniems nariams.

Gera progą. Galima ir reikia naudotis. Bet ir tie kurie nepriculi prie “Sp. Dr.” gali gauti “Metraščių” tik kas ima vieną, turėtų prisistoti 75c., o kas 10 egz. ir daugiau po 50c. nuo kiekvieno. Užsakymai eina gana skaitlingai nors žmonės dar nematė

“Metraščių,” o kam teks išleista pamatyti būtinai panorės jį igyti.

Vertėtų pasiskubinti užsakyti, nes vėliaus gali pritrūkti.

“L. R. K. Sp. Draugijos” Narys.

Nuo Red. Kaip matome yra svarbu prigulėti prie Katalikų Spaudos Dr-jos, yra svarbu sudaryti d'į rėmėjų, platinėjų ir skaitytojų skaičių gerų knygų. Yra tikras išrovimas prie tos Dr-jos prigulėti. Už įmokėtus pinigus gauname už daugiau, negu dvigubai gerų knygų.

Visokiame reikale K. Spaudos Dr-jos ar norint puikų didį “Metraščių” užsakyti reikia kreiptis adresu:

Rev. V. Kulikauskas,
1631 W. North Ave.,
Chicago, Ill.

Ribinskas. Čia pabėgėlių 3,500; jų tarpe ve'k 600 lietuvių. Lietuvių skaičius kas dieną vis didėja: vieni ateina iš vakarų gubernijų, kiti grįžta iš Jaroslavo gub. valsčių, kuriuosna buvo išsiųsti atskiromis šeimynomis. Tuose valsčiuose j'e buvo išblaškyti tarp rusų ir atskirti nuo vienas kito per 30 varstų ir labai vargingai gyvena.

Ribinske pabėgėlius šelpia miesto komitetas, žemiečių komitetas, lietuvių, latvių komitetas, moterų ratel'is ir kiti.

tos mažesnės organizacijos. Esant tokiai daugybei šelpimo įstaigų pabėgėliai turėtų būti geriau aprūpinti. Visų pirma, butai prasti — žmonės juose trokšte trokšta, butų sveikumu neseniai tepradėta rūpintis.

Dienai išduodama pabėgėliui ne 20 kap., kaip daroma kitur, bet tik 10 kap. arba to vietoje menki pietūs 10 kap. vertės. Važiuoja por šali pietų negauna, tik arbatos ir ragaiš'o. Serganties ir norinties likti nėra barakų, ku galėtų sustoti ligi pagis arba butą suras.

Žmogus, daras viską kuogeriausiai, niekad nežino nepasisekimo. Jeigu jam nesi-seka žmonių akyse, tai jo darbai sužibės amžina garbe, kai bus uždėtas ant svarstyklių teisingiausio Teisėjo.

Šis v.enas paskutinių vėtarų civilės karės yra mirtinai susirges.

SKAITYK “SVIESĄ.”

DU-KART MĖNESINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS.

JEI RŪPI BLAIVYBĖ,
JEI NORI PAGERINT SAVO BŪVĮ,
JEI TROKŠTI TAMSUOJE SVIESOS,

SKAITYK “SVIESĄ.”

KAINA, METAMS 50c.; UŽ RUBEŽIO 75c.
PAVIENIS NUMERIS 5c.

ADRESAS,
46 CONGRESS AVE., WATERBURY, CONN.

UŽSIRASYK SAU AR SAVO PAŽISTAMIEMS
LIETUVOJ BEI AMERIKOJ
“ISEIVIŲ DRAUGĄ”

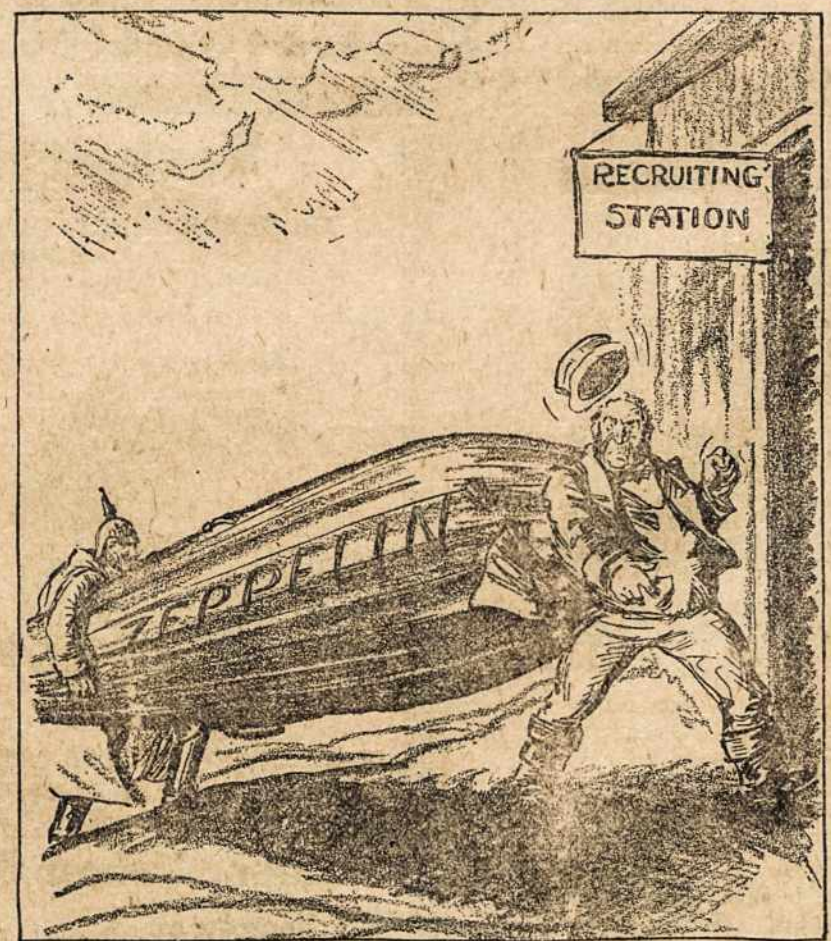
KURS 1915 METAIS EIS KAS SAVAITE PADIDINTAS
IR PADAILINTAS, TALPINS:

1. Vėliausias žinias iš karės.
2. “Seno darbininko atminimas” užvadintas “Svieto perėjimas” (trankimasis po Vokietiją, Luxemburgą ir Daniją).
3. Kun. Norbuto kelionė į Lietuvą, užvardintą “Is škotijos į Lietuvą ant motocikletkos.”
4. “Škotijos Lietuviai” II Lanarkshire, III Linlithgowshire, IV Midlothian, V Dundee ir tt.
5. “Lietuviai Anglijoje.”
6. Korespondencijos.
7. Peržvalgos ir margumynai ras sau vietą.
8. Dainas, paveikslėlius, straipsnius.

Tariant trumpiaus, pasistengs tapti vienu iš įvairiausių ir skaitymų vertiausių laikraščių.

Kaip la laikraščio Britanijoje, Lietuvoje, Amerikoje; metams 8 šilingai (2 dol.), pusmečiui 4 šilingai (1 dol.), Adresas:

REV. JOS. NORBUT,
MOSSEND, LANARKSHIRE, SCOTLAND.

—Weed in Philadelphia Ledger.

JEI ESI NULIUDES, — “EŽI” — SKAITYK.
JEI PATS SUGEBI, — “EŽI” — RAŠYK.
NORI SVEIKO JUOKO? — PRIE — “EŽIO” EIK.
PAZINK PIRMA — “EŽI” — IR TUOKART PEIK.
“EŽYS” mėnesinis juokų laikraštis, bado lygiai amerikiečius, lygiai Britanijos lietuvių. Atsiųsk adresą ir gausi pasiūlymą numerį dykai, o kai pamatysi — tai visad “Eži” skaitysi. Kaina metams 75 centai, pusmečiui 40 centų. Pinigai siunčiami money orderiais.
Adresas:
213 STATION ROAD, DYKEHEAD, SHOTTS, SCOTLAND.

Nebuk be gero atalikiško laikraščio.

UŽSISAKYKITE RIMTĄ MĖNRAŠTĮ.

“Pažanga”

“PAZANGA” yra mėnraštis ir skiriama prasilavinusiems lietuviams ir apsiskaiciusiems darbininkams.

“PAZANGA” sutraukė prie savęs gabiausias Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus ir pripildoma, todėl, originaliais raštais.

“PAZANGOJ” gvildenama aktualiai lietuvių tautos klausimai.

“PAZANGOJ” rasi dailiosios literatūros, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

“PAZANGA” pažymi įvairius pažangos apsi-reiškimus.

“PAZANGA” nušviečia ir gvildena gyvenimo klausimus tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

Metinė prenumerata \$3.00, pusmetinė \$1.50, atskiras numeris 25 c.

Adresas:

1800 W. 46 ST., :: CHICAGO, ILL.

Karė, mobilizacija...

Visi tautiečiai, jauni ir seni, vyrai ir moters, merginos ir vaikai, nei minutes neatidėliodami marš į mobilizacijos punktus. Kuogreičiausia ruošimės į baisią, sunkią, ilgą karę. Sujungkime jėgas kariauti su baisiu, galingu, besirdžiu priešu, kurs baigia nus terioti. Baisusis priešas pasalingu būdu įlindo mūsų šalių tarpan ir skerdžia mūsų, kaip meitėlius. Nejučiomis bausis priešas priveis tarp mūsų visokių nuodingų vabalų, kirmėlių, žalių, bjaurių šlužių. Del to įsibriovusio priešo mūsų tarpan mūsų šalių čmė skęsti varguose, nedorybėse.

Todel apsaukiame jį karę, kuri gal truks dešimtmečius, gal šimtmečius.

Kelkime kovos balsą nuo krašto iki krašto, didmiesčiuose miestuose, miesteliuose visose kolonijose. Pakelkime balsą, sujuskimė, kad nuo mūsų balsų ir sujudino sudrebėtų žemė, suvirpėtų oras ir kad nuo to sugriūtų paskutinės didžiausiojo priešo tvirtovės ir drutvietės.

Visokios informacijos, nurodymai, instrukcijos kariniame muštre, strategikoje, ginklų, amunicijos, provizijos, kreiptis į generalio štabo buveinę.

Nuolatinės instrukcijos leidžiamos kas mėnuo. Per metus atsieina tik 50c. Generališko štabo adresas:

“Tautos Rytas”

Rev. J. Valaitis.

28 CHERRY STREET, :: :: :: SHAMOKIN, PA.

Tikra naujiena!

PIRMAS “DARBININKO” LEIDINYS JAU SPAUDOJE.
UMAI PASIRODYS KNYGELĖ

VARDU

“IMK IR SKAITYK”

KAINA 5c.

(PERKANT ŠIMTAIS — PUSĖ NULEIDŽIAMA.).

Priimami užsakymai.

UŽSISAKINĖKITE ŠIMTAIS.

Tai grynai originalis kelių autorių veikalėlis. Jau išdėta gyviausieji Amerikos lietuvių reikalai. Tai Amerikos lietuvių abėcėlė.

Paraštas indomiai, gyvai, karštai, patraukiančiai, intikinančiai.

Veikalėlis užsipelno atydaus perskaitymo. Tenciestie lietuvių, kurs neperskaitytų šios knygelės.

“Darbininkas”

242 Broadway, So. Boston, Mass.

Pažink Tikybos ir Doros Dėsnius.

Žinok, kad nuo amžių lietuviai buvo maldingi žmonės. Didžiama lietuvių ir Amerike tebėra tokiais. Tie tai geri tautiečiai privalo žinoti, jog jiems yra leidžiamas laikraštis vardu “TIKYBA IR DORA.” Kiekvienoj maldingoj katalikiškoj šeimynoj privalo rasti tasai laikraštis.

“TIKYBA IR DORA” aiškina tikėjimo ir doros klausimus, atremia atskalūnų prikašiojimus ir užsipuldinėjimus ant katalikų Bažnyčios, deda gražių apysakėlių.

“TIKYBA IR DORA” rūpinasi žmogaus sielos lavinimu ir jos tobulinimu.

Užsisakyk tą gerą laikraštį, o jis lankysis pas tave du kartu mėnesyje. Kainuoja metams tik 75 c.

Jei “TIKYBOS IR DOROS” dar nematei, tai rašyk ir paduok savo adresą o vieną numerį gausi dykai.

Adresas:

1644 WABANSLA AVE. :: :: CHICAGO, ILL.

Jeį trokšti apšvietos

ir sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisąvaitinį iliustruotą jaunimo laikraštį

“Vyti.”

“VYTIS” yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.

“VYTYJE” telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytojų, literatų ir studentų.

“VYTYJE” rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunomenės gyvenimo.

“VYTIS” leidžiamas tautiškai-katalikiškoje dvasioje.

“VYTI” leidžia Lietuvos “Vyčių” jaunimo organizacija. Metams “Vytis” kainuoja \$1.50, pusmečiui 75c. L. Vyčių organizacijos nariams “Vytis” siunčiamas už mėnesines mokeskis.

Prisiųsk savo antrašą ir už 2c. krasos ženklelį, o vieną numerį pažiūrėjimui prisiųsime veltui.

Visais reikalais kreipkities šiuo antrašu:

“Vytis,”

731 West 18-th str., Chicago, Ill.

“Draugas” - Nesugriauinama Tvirtovė.

Sako, kad šioje galyne nesą nesudaužomų, neišgriaujamų tvirtovių. Netiesa.

Jau daug metų, kai socialistai ir laisvamanai sujungtomis spėkomis atkakliausia bombarduoja ir antpuldinėja Amerikos lietuvių katalikų tvirtovę “DRAUGĄ.” Ta tvirtovė netik kad atsilaukė, netik kad nubloškino visus priešų smugius ir antpuolius, bet dar išleido savo spėkų statyti tvirtovės kitur. Kur priešininkai yra įsigalėję.

Todel ypatinga yra ta tvirtovė, indomus tas laikraštis “DRAUGAS.” Jo spėkos yra šauniai sumobilizuotos. Stok išvermingųjų, nepergalimųjų pusėn, užsiprenumeruok “DRAUGĄ.” Metams \$2.00, pusmečiui \$1.00.

Adresas:

“DRAUGAS” PUBL. CO.

1800 W. 46 ST., :: :: CHICAGO, ILL

Juokų, pašaipos, pajuokos Laikraštis

“Žvirblis”

Nuo spalio mėnesio 1915 m. eina naujas vienatinis visoj Amerikoje juokų ir satyros mėnesinis laikraštis vardu: “ŽVIRBLIS,” kurs visiems lietuviams didžiai reikalingas ir labai naudingas. Už išsius metus prekioja tik vienas dol. Reikalingi agentai, kurie nuo kiekvieno dolerio gaus 25 centus, o už kožną šimtą surastų prenumeratorių (metinių) gaus dovanų dar (po 5 dol.). Jeigu norite naudingai praleisti liuosą laiką ir širdingai pasijuokti, tuojau pakvieskite į savo namus “ŽVIRBLI.”

Leidėja Ona Janušytė,

Box 576 :: :: Forest City, Pa.

"DARBININKAS"

Palaimintas praeiksmas, kuris išvarė žmogų iš rojus ir liepė valgyti duoną savo veido prakaitu.

PRAKALBOS.

Rengiamos lapkričio (Nov.) 14 d., Saldžiausios Širdies V. J. dr. Jos Šv. Petro pobažnytinė salėje, pradžia 7.30 val. vakare.

Maloniai kviečiame visus viengėnius atsilankyti į šitas prakalbas. Kalbės "Darbininko" redaktorius P. Gudas. Bus ir daugiau kalbėtojų ir kitų pamarginimų. Patogi programa prisirašyti prie mūsų dr. Jos, įstojo mokestis numazinta perpus.

Ateikite, meldžiamieji, Komitetas.

PAJIESKOJIMAI.

KAINOS: Vieną kartą, 1c. už kiekvieną žodį; 3 kartus, 2c. už kiekvieną žodį.

REIKALINGA kasdien 25 merginų valgyklose, hoteluose, dirbtuvėse ir prie namų darbo. Visokių darbų vyrams.

S. GORALSKY
DARBO PAIEŠKIJIMO OFISAS
153 COURT ST. BOSTON, MASS.
REIKALINGOS moters prie vilnų sortavimo. Nuolatinis darbas.

Kreiptis:

J. Hausman and Son,
150 W. Fourth St.,
So. Boston, Mass.

Ateina Žiema

Reikės visiemis nusipirkti žieminių rūbų ir gerų čėverykų, tai-gi nepamirškite, kad mano krautuvė yra užlaikomi geriausi tavorai.

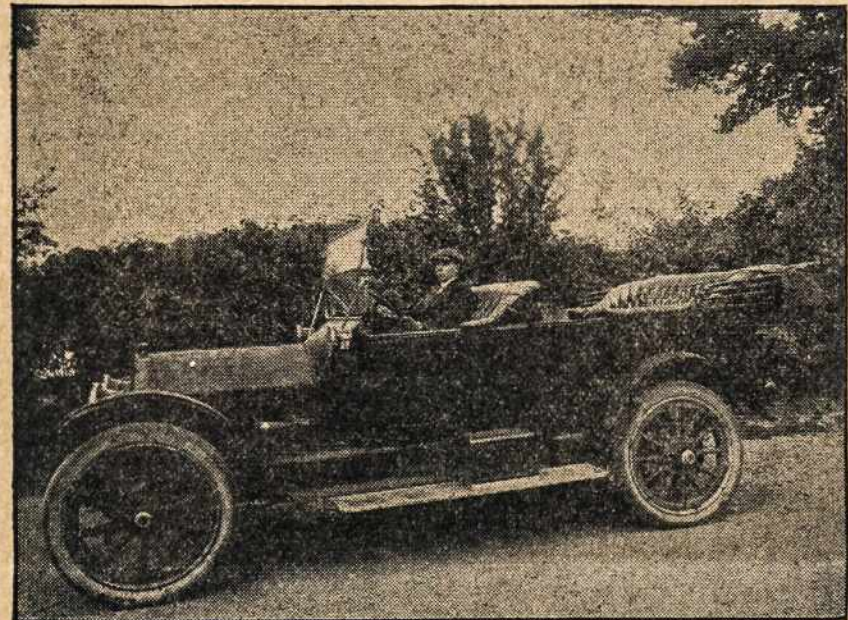
ČEVERYKAL Vyrų, Moterų ir vaikučių, geriausia padaryti, pagal naujausią madą, kožna pora gvarantuojama.

VYRŲ SKRYBĖLĖS VISOKIŲ KAINŲ.
Šiaip jau užlaikome visokius vyrų aprėdus, marškinius, sveterius, pirštines ir t. t.

Mūsų KAINOS ŽEMESNĖS UŽ KITŲ.
NUOSIRDŽIAI UŽPRASOME.

C. P. YURGELUN,

377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

ATEIK PAS MANE

kada reikės samdyti automobilių ar karietas del pasi-
važinėjimų, veselių, krikštynų ir tt. KAM EITI KI-
TUR, KAD GALI GAUTI PAS LIETUVI? Patarnau-
ju visuose reikaluose, DIENĄ ar NAKTĮ.

K. SVAGZDYS,

242½ W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

(Virš "Darbininko" spaustuvės)

Telephone So. Boston 620.

ANT RANDOS.

Du kambariai ir virtuvė ant viršaus "Darbininko" spaustuvės. Atsiųskite į "Darbininką," 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Pageidaujama darbininkų prie visokių miesto darbų. Tegū kreipiasi į mūsų ofisą visi, kurie tik norėtų to darbo. Bus paaikšinta apie vietas, sąlygas, algas ir tt. Darbas visokių.

Kreipkitės į
UNITED STATES EMPLOY-
MENT OFFICE,
43 Portland St., Boston, Mass.

PIRK NAMUS

Ant LENGVŲ IŠMOKESČIŲ

Nemokėk randos, buk savininkas.

Pas mane gali pirkti lotus ir stubas geriausiose vietose už prieinamas kainas.

Gerų Ukių Pigiai.

Antanas J. Baranauskas

Agentas

196 New York Ave.,

Newark N.J.

Juozas Zupkauskas

Siūni praneša visiems savo draugams, kad jis yra sąryšyje su didžiausia Drabužių, Vyrų Aprėdalių ir Čėverykų Krautuve, kurią užlaiko

S. H. HARRISON COMPANY,
662-672 WASHINGTON ST., KAMP. BEACH ST.

PARODYKITE PRIELANKUMĄ

tikram savo tautiečiui, o aš stengsiuosi jums užtai atsimo-
kėti parduodamas geriausiai padarytus visam pasaulį dra-
bužius. Augščiau minėta firma suteikė man tiesą, par-
duoti visiems lietuviams specialiosiomis kainomis, kad tuo-
mi juos užganėdint. Todel ateikite visi ir duokite man
progą parodyti jums puikiausius H A R K O SIUTUS ir
OVERKOTUS — ištikrųjų geriausius gatavo darbo dra-
bužius visam Bostone, už sekancias kainas:

NUO \$12.00 iki \$25.00.

JUOZAS ZUPKAUSKAS

Išidėkite gerai adresą:

HARRISON COMPANY

662-672 Washington St., Boston, Mass.

DARBININKAI,

"DARBININKO"

PRIETELIAI!

Pasirūpinkite, kad katalikiš-
kos draugijos imtų "Darbinin-
ką" — savaitraštį — savo or-
ganu. Leisime už \$1.00 me-
tams. Tik visi turėtų imti.

"DARBININKĄ" — SA-
VAITRAŠTĮ (subatos numeri)
galima užsisakyti skyrium. Me-
tams kaštuoja \$1.50. Pusei
metų — 75c.

NAMAI ANT PARDAVIMO.

Del pirmo geras užsiėmimas.
Vaziuojų gyventi kitą miestą.
Parduodu savo 3 šeimynų namus,
16 ruimų, viskas su gerais įtaisymais.
Su sodu ant gražios gatvės,
karai eina pro šalį. Atsi-
šaukite į savininką:

KAZIMIERAS Y. BRUZGA,

167 8-th St., So. Boston, Mass.

Telephone So. Boston 605.

ANTANAS ŠAPALIS

meistras

indeda telefonus, dengia sto-
gus, ir atlieka visus staliors-
tės darbus prideramai.

KAINOS NEBRANGIOS.

Ofisas Gyvenimas
315 W. Broadway, 133 Bowen St.
SO. BOSTON, MASS.

GERA PROGA!

Gramatika angliškų
kalbos mokytis be mo-
kytojo (apdaryta)\$1.00

Vaikų Draugas arba
kaip mokytis skaityti ir
rašyti be mokytojo.....15c

Naujas Būdas mokytis
rašyti be mokytojo.....10c

Aritmetika mokinimui
si rokundu, su paveik-
slais (apdaryta) 35c.

Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą ap-
garsinimą iš "Darbininko"
ir \$1.00 per money order,
tai gaus visas 4 knygas 60c.
pigiau.

P. MIKOLAINIS,
BOX 62, NEW YORK CITY

Eidamas

pro šalį.

Užėik į mano naują krautuvę pa-
sipirkti laikrodėlių, žiedų, len-
čiugėlių ar kitokių auksinių daiktų
ant lengvų išmokėjimų. Užlaikau
visokios rūšies namų laikrodžius.
Tavoras 1-mos rūšies.

Taisome visokių šalių laikro-
džius, žiedus, branzolietus, len-
čiugėlius. Padarome labai pigiai.
Darbas gvarantuojamas. Šliubi-
nis laisnis ir kiti patarnavimai dy-
kai.

P. KETVIRTIS JEWELRY CO.,
Kampas Broadway 324 E St.
So. Boston, Mass.

Savas Pas Savą Remkit Savuosius.

Reikale kreipkitės pas vienatinį lietuvių išdirbėją šių
dalykėlių: visokių ženklelių draugijoms, o ypatingai ku-
kardų, guzikėlių, metalinių anameliuotų ir padengtų ce-
luloidu. Išdirbu šarpas, veliavas, karūnas ir tam pana-
šius daiktus. Pavestus man darbus atlieku prideramai
kas link sutarties ir užsakymus atlieku artistikiškai. Del
prašalinimo neteisingų informacijų, kurias skleidžia apie
mane noriu aiškiai pasakyti kad visus darbus darau savo
rankom.

M. A. NORKUNAS,

166 MELROSE ST., :: :: MONTELLO, MASS.

LIETUVIŠKA

Kriaučka

Padarom moteriškus dra-
bužius, vasarinius ir žieminius
po naujausią madai.

A. ČEPULONIS,
242½ W. Broadway,
(Virš "Darbininko" spaustuvės.)
So. Boston, Mass.

SO. BOSTONIEČIAMS

Atminkite, kur yra
GALINIS, barberis.

Ofisas:

224 Broadway, So. Boston, Mass.

Pirmutinis ir geriausias barbe-
ris. Plaukus kerpa šioiomis
dienomis už 15c. subatomis už 25c.
Tai-gi žinokite ir plaukų kirptis
ateikite šioiomis dienomis. Busi-
te čia geriau nukirpti, negu pas
italijonus. Jei kam plaukai slen-
ka, tai pas jį padeginama su
žvake ir plaukai nustoja slinkti.
Tik reikia laiku nueiti. Tai tik-
ra teisybė, išbandytas dalykas.
Dar veidą paprosina su elektri-
kos mašina. Mašina nuima nuo
veido papuokas ir taip pagrazina
veidą.

Todel, tautiečiai atsiminkite
mano ofisą ir atsilankykite pas
mane.

Siudinkite drapanas
pas mus.

Siuvame vyrų ir moterų
drapanas.

Darbas užtikrintas.

Broliai ir seseris, siuvimo
darbus paveskite mumis. Iš
pirmo karto įsitikinsite, jog
darbą atliekame prideramai.

JONAS BERZELONIS & CO.
28 Chandler St., Boston, Mass.
Vienos durys nuo Berkley st.

Dr. Paul J. Jakmanh
(Jakimavičius)
Priemimo valandos: Nuo 7 iki 8 vakare
509 BROADWAY Cor. G ST. SO. BOSTON.
Tel 502 S. B.

Vienatinė Lietuviška
APTIEKA

Bostone ir visoje Massachusetts valstijoje. Gyduolių gali-
te gauti kokios tik pasaujy vartojamos, bet ypatingai ge-
ros sekancios gyduolės.

Nuo Reumatizmo	1.00	Gyduolės del pataisymo	1.00
Nuo slinkimo plaukų	75c.	Gyduolės del suvalnimo	50c.
Nuo kosulio, gripo	1.00	Gyduolės nuo kosulio ir	1.00
ir slogos	1.00	sunkaus kvėpavimo	1.00
Kraujo Valytojas	1.00	Gyduolės nuo vištakių	15, 20 ir 25c.
Nuo saulės nudegimo	50c.	(corn's)	15, 20 ir 25c.
Bobro lašai	1.00	Pilės del Kepenų	75c.
Nuo suirimo Nervų	1.00	ir Inkstų	75c.
Vaikų ramintojas	25c.	Proškos nuo nerviško gal-	10 ir 25c.
Pamoda plaukams	25c.	vos skaudėjimo	10 ir 25c.
Nuo viduriavimo	50c.	Gumas nuo dantų gėlimo	10c.
suaugusiems	25c.	Tikra lietuviška Trejanka	25c.
Nuo viduriavimo	25c.		
mažiems	25c.		
Gydanti mostis	50c.	Visokie kviepianti	10, 15 ir 25c.
nuo pučkų	25c.	muilai	10, 15 ir 25c.
Nuo prakaitavimo kojų	1.00	Perfumos visokių gėlių	25, 50, 75, 1.00, 2.00 ir daugiau.
Mostis ir skysčiai	1.00		
niežų ir parkų	1.00		

Taip-gi turiu gyduolių vėliausio išradimo, nuo visokių paslap-
tingų ir kitokių ligų.

Jeigu norite gauti tikrus vaistus, kurie sugrąžintų jums svei-
katą, kreipkitės pas mane, o aš užtikrinu, kad visame bus
sąžiniškai patarnauta.

RECEPTUS SUTAISAU TEISINGAI.

nežiurint, ar jie būtų Amerikos ar Europos daktarų. Gy-
duolių galite reikalauti ir per laiškus, o mes prisiimsime jums
expresu. Visokiame reikale kreipkitės šituo adresu:

K. ŠIDLAUSKAS

226 Broadway, kertė C St., So. Boston, Mass.

C. & P. Phone St. Paul 5947

Grabininkas ir Balzamuotojas

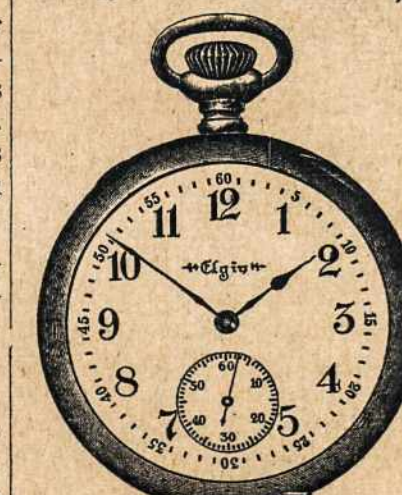
Pagrabus atlieku pigiai ir
graziai. Esu išėjęs mokyk-
loj tam tikrus graborystės
mokslus ir išdavęs egzaminus.
Siunčiu numirelius ir į kitus
miestus ir pargabenu iš kitų
miestų.

Tai-gi, vienučiai, laido-
jimo reikale visuomet kreipki-
tės pas mane. Ofisas

JONAS GREBLIAUSKAS
500 SO. PACA ST.,
BALTIMORE, M. D.

Tel. Oxford 4900.

J. P. TUINYLA,

Užlaikomi didžiausia krautuvė
deimantų, laikrodžių ir visokių
žiedų, siutus ir overkotas, duo-
dam ant bargo ir ant išmokėsčių,
ant lengvų išlygų. Reikalauja-
me agentų kiekvienam mieste Su-
vienytų Valstijų ir Kanadoj, di-
delį nuošimtį duodam perkup-
čiams, didelį, naują katalogą
siunčiame ant pareikalavimo už
25 centus stampų.

J. P. TUINYLA.
822 Washington St., Boston, Mass.

Neskaityk čionai,

JEI NENORI PIRKTI GRAMOFONŲ IR LIETUVIŠKŲ
REKORDŲ.

Mes patariame "Darbininko" skaitytojams nusipirkti
grazų, naujos mados gramofoną ir linksminintis.

Naujausi lietuviški rekor-
dai, indainuoti M. Petrausko
ir kitų garsių dainininkų. Be
dainų yra visokių maršų, val-
sų, polkų ir daug kitokių
grazių melodijų.

Reikalauk gramofonų ir
reikordų katalogo. Visiems
siunčiame dykai. Tik reikia
prisiusti keturių centų stam-
pą parsiumimui.

Be gramofonų turime dra-
panų ir čėverykų didžiausią
pasirinkimą. Tavoras geras
Kainos mažesnės kaip kitur.

GRAMOFONŲ KAINOS NUO \$15 IR AUGŠČIAU.

Be gramofonų turime drapanų ir čėverykų didžiausią pa-
sirinkimą. Tavoras geras. Kainos mažesnės kaip kitur.

Chas. Urbon ir A. Pilvinis,

233 Broadway, (prie C St.) So. Boston Mass.

\$6 25 Laikrodėlis Tikrai Specijalis pasiulimas-28 prezentai DOVANAI!

Kad mūsų 14K. Gold Filled Laikrodėlius kuogreičiausiai praplatinti, padarėme šitą Specijali Pasiulymą. Tai-gi kiekvienam, kuris prisiųs mums
savo tikrą adresą sykiu su šiuo apskelbimu ir 25 centus pradotko markėmis arba kvoteri, tuojaus išsiusime jam 14K. Gold Filled Laikrodėlį, moterišką
arba vyrišką. Gvarantuota ant 20 metų, su geriausiu tos rūšies mechanizmu pasaulį, ir prie kiekvieno laikrodėlio duosime augščiau parodytus 28 Pre-
zentus visai DOVANAI, štai jie: Retežėlių su kabliuku, Ziedą, Pypkę, Branzalieta, (miniature) Branzalieta su Laikrodėliu, Setą Spinkų,
32 cal. (model) Revolverį, Britvą, Armoniką, Krvžiuką, Veidrodėlį su 3 Prietaisais, Peiluką, Diržą, Importuotą Atdarą (model) Laikrodėlį, Durt-
lą, Tabakui Skurinį Krepselį, Nikelinę Dežutę del Degtukų, (miniature) Budniką Laikrodėlį. Kada atneš Tau į namus Laikrodėlį Prezentus ir būsi
užganėdintas, tai užsimokėsi likusius \$6.00, taip-gi 30 centų už Prezentų persiuntimo lėšas. Jeigu nebūtum užganėdintas, tai neprink, o mes Tau
sugrąžinsim 25 centus pradotko. Apart to primenam, kad mūsų laikrodėliai yra 14K. Gold Filled, Gvarantuoti ant 20 metų, ir mes laike tų 20
metų, mūsų laikrodėlius pataisom arba apmainom ant kitų visai DOVANAI, prisiųstus mums tik 25 centus už persiuntimo lėšas. Tokiu budu
perkant nuo mūsų laikrodėlių, nieko nerizikuoji. Iš Kanados reikia visus pinigų prisiųsti iš karno.

Adresuok aiškiai taip:

UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbrocker Bldg, (Fifth Ave.) NEW YORK, N. Y. Dept 23.